

Analizy i prognozy rynku pracy w Wielkopolsce

Badania własne WORP

Poznań, 2011

Samorząd Województwa Wielkopolskiego

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

ul. Kościelna 37

60-537 Poznań

www.efs.wup.poznan.pl

www.obserwatorium.wup.poznan.pl

Główni odbiorcy publikacji:

Instytucje rynku pracy

Instytucje oświatowe i edukacyjne

Obserwatoria rynku pracy

Samorząd województwa

Samorządy powiatowe

Organizacje pracodawców

Data wydania publikacji:

Grudzień 2011

Nakład:

100 egz.

WYDAWCA

Partner Poligrafia Druk Cyfrowy

15-703 Białystok, ul. Zwyciestwa 10

tel. 85 653-78-04; www.partnerpoligrafia.pl

Praca zbiorowa przygotowana na podstawie
wyników badań własnych
przez
zespół **Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy**

Publikacja bezpłatna

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Samorząd Województwa Wielkopolskiego
Wojewódzki Urząd Pracy
w Poznaniu

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Wstęp	5
Zapotrzebowanie na pracowników w Wielkopolsce w 2010 roku – oferty pracy dostępne za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy, agencji zatrudnienia i sieci EURES	7
Podejmowanie pracy oraz aktywizacja zawodowa w Wielkopolsce (IV kwartał 2010 r. i I kwartał 2011 r.)	15
Działania wielkopolskich urzędów pracy na rzecz aktywizacji zatrudnienia (na podstawie danych za I półrocze 2011r.)	29
Prognoza zatrudnienia w regionie w oparciu o najbliższe zamiary rekrutacyjne wielkopolskich firm i planowane inwestycje	45
Potrzeby kadrowe wielkopolskich pracodawców - prognoza	69
ANEKS	76
Do raportu: Podejmowanie pracy oraz aktywizacja zawodowa w Wielkopolsce	76
Do raportu: Prognoza zatrudnienia w regionie.....	85

Wstęp

Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy (WORP) jest projektem systemowym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, realizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. Zadania określone w projekcie są realizowane poprzez analizę danych dotyczących: bezrobocia rejestrowanego, podaży pracy, umiejętności i kwalifikacji osób poszukujących pracy, zastosowania i efektywności aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, popytu na pracę poza urzędami pracy oraz kształcenia zawodowego w placówkach edukacyjnych regionu.

W ramach realizowanych zadań można wyodrębnić badania zlecone, które obejmują określone problematyczne obszary regionalnego rynku pracy oraz badania własne, pozwalające na systematyczne pozyskiwanie danych.

Od początku istnienia WORP, czyli od czerwca 2010 r. przeprowadzono trzy badania zlecone:

- *Potrzeby informacyjne pracodawców i instytucji województwa wielkopolskiego* (badanie w 2011 r.),
- *Zagraniczna i krajowa migracja zarobkowa w województwie wielkopolskim* (badanie w 2011 r.),
- *Bezrobocie absolwentów wybranych zasadniczych szkół zawodowych w województwie wielkopolskim* (badanie w 2010 r.),

Kolejne badanie pn. *Teraźniejszość i przyszłość budownictwa w województwie wielkopolskim* zakończy się w grudniu br.

Na rynek pracy ma wpływ wiele czynników, jednak nie do przecenienia jest poziom wzrostu gospodarczego, na który z kolei mają wpływ czynniki endogeniczne (uwarunkowania wewnętrzne, czyli rezultaty działań podmiotów ekonomicznych, takich jak konsumpcja, inwestycje przedsiębiorstw, dochody i wydatki budżetu) oraz egzogeniczne uwarunkowania zewnętrzne, pośrednio oddziałujące na funkcjonowanie gospodarki narodowej.

Zmieniająca się sytuacja gospodarcza, jak też zapotrzebowanie na informacje stwarzają konieczność podjęcia wielu dodatkowych badań. Główne potrzeby badawcze określone przez przedsiębiorców i instytucje to kierunki rozwoju gospodarki regionu, rynek inwestycji w województwie, zapotrzebowanie na pracowników, zapotrzebowanie na kwalifikacje i umiejętności oraz przedsiębiorczość.

Niniejsza publikacja zawiera badania własne zespołu pracowników Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy oparte na prowadzonych badaniach ankietowych metodą CAWI.

Prognoza zatrudnienia oparta jest o wyniki badania pracodawców jako kreatorów polityki kadrowej w regionie oraz badania ankietowe prowadzone we wszystkich powiatowych urzędach pracy. Pozwala ona określić szacunkową prognozę zapotrzebowania na pracowników w poszczególnych zawodach.

Wielkość zapotrzebowania na pracowników o określonych kwalifikacjach i umiejętnościach pokazują oferty pracy, jakie pojawiały się we wszystkich instytucjach rynku pracy. Są one przedstawione w opracowaniu *Zapotrzebowanie na pracowników w Wielkopolsce w 2010 roku – oferty pracy dostępne za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy, agencji zatrudnienia i sieci EURES*.

Formy aktywizacji zawodowej i podejmowanie w jej wyniku pracy w na przełomie 2010/2011 w Wielkopolsce opisuje analiza *Podejmowanie pracy oraz aktywizacja zawodowa w Wielkopolsce (IV kwartał 2010 r. i I kwartał 2011 r.)*, oparta o wyniki ankiet realizowanych w powiatowych urzędach pracy.

Efekt działań powiatowych urzędów pracy na rzecz zatrudnienia (podstawowej ustawowej działalności tych instytucji), przedstawia raport *Działania wielkopolskich urzędów pracy na rzecz aktywizacji zatrudnienia (na podstawie danych za I półrocze 2011r.)*.

Perspektywiczne zapotrzebowanie na kadry w Wielkopolsce, wynikające z badania ankietowego pracodawców oraz danych pozyskanych o inwestycjach, ukazana została w *Prognozie zatrudnienia w regionie*.

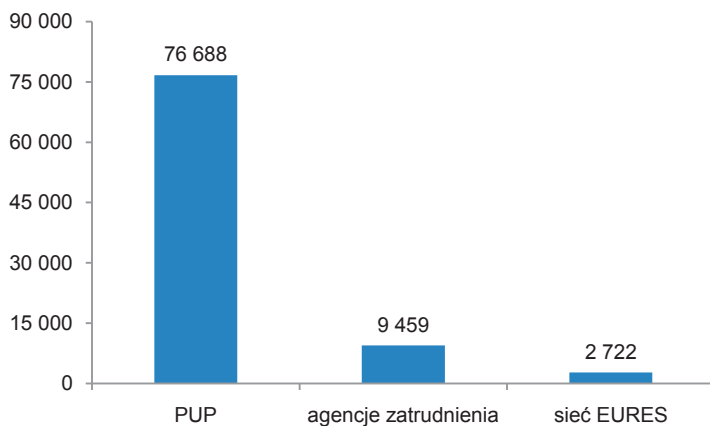
Wszystkie badania będą kontynuowane, bowiem tylko w ten sposób nasze prognozy mogą być aktualne i efektywne.

Oddajemy w Państwa ręce tę publikację z nadzieją, iż przyczyni się ona do lepszego poznania zarówno problemów, jak i perspektyw rynku pracy w naszym regionie.

**Zapotrzebowanie na pracowników w Wielkopolsce
w 2010 roku – oferty pracy dostępne za
pośrednictwem powiatowych urzędów pracy,
agencji zatrudnienia i sieci EURES**

W 2010r. łącznie do 31 powiatowych urzędów pracy, 311 agencji zatrudnienia oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu¹ pracodawcy zgłosili 88 869 wolnych miejsc pracy², z czego 86% ofert trafiła do PUP.

Wykres 1. Oferty pracy pozyskane przez wielkopolskie służby zatrudnienia w 2010r.

W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego do powiatowych urzędów pracy wpłynęło o 13 467 tj. o 21,3% ofert więcej.

Najliczniej do powiatowych urzędów pracy pracodawcy zgłaszali potrzebę zatrudnienia gospodarzy budynków, ekspedientów, oraz pracowników obsługi biurowej – 24% wszystkich ofert. Oferty, które stanowiły 50% ogółu popytu na pracę przedstawia wykres 2.

1 Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu świadczy usługi pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES.

2 W opracowaniu zwroty *wolne miejsca pracy* oraz *oferty pracy* traktowane są zamiennie. Za ofertę pracy należy rozumieć jedno wolne stanowisko pracy.

Wykres. 2. Oferty pracy pozyskane przez wielkopolskie powiatowe urzędy pracy w 2010r.³

W tym samym czasie poprzez agencje zatrudnienia⁴ poszukiwano głównie robotników przy pracach prostych w przemyśle, ekspedientów, pomoce i sprzątaczk biurowe i hotelowe, pracowników ochrony osób i mienia oraz przedstawicieli handlowych. Na wykresie 3. przedstawiono 65% wszystkich wolnych miejsc pracy zaspokojonych w 2010r. przez agencje zatrudnienia.

3 Na potrzeby opracowania oferty pracy dostępne w PUP, agencjach zatrudnienia i sieci EURES zostały pogrupowane według elementarnych grup zawodowych, określanych w Polskiej Klasyfikacji Zawodów i Specjalności 4-cyfrowym kodem.

4 Wykazane w opracowaniu oferty pracy dotyczą tych, które zostały zrealizowane przez agencje zatrudnienia w 2010r.

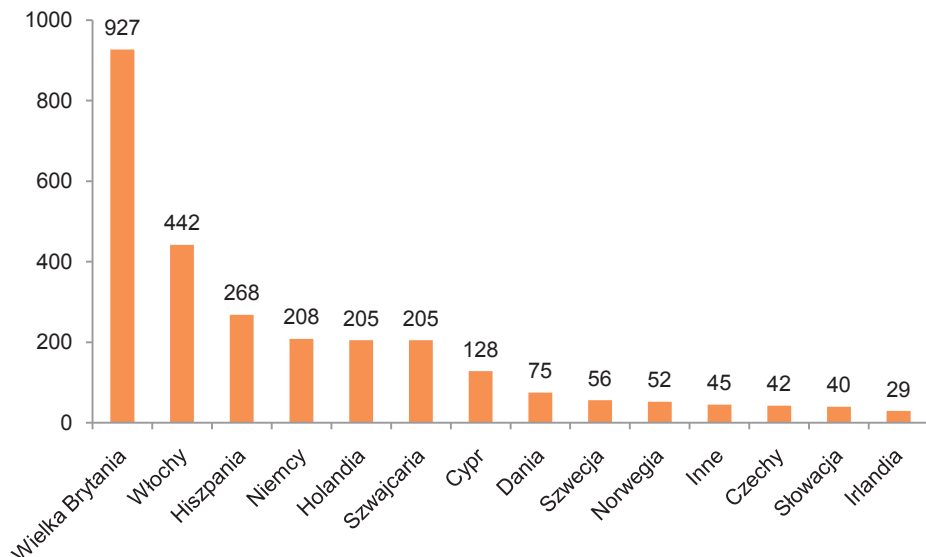
Wykres 3. Oferty pracy pozyskane przez wielkopolskie agencje zatrudnienia w 2010r.

W 2010 roku Wojewódzki Urząd Pracy w ramach działań Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES) pozyskał 281 ogłoszeń o oferowanej pracy za granicą. Łącznie ogłoszenia proponowały mieszkańcom wielkopolskim 2 722 wolne miejsca pracy na różnych stanowiskach w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

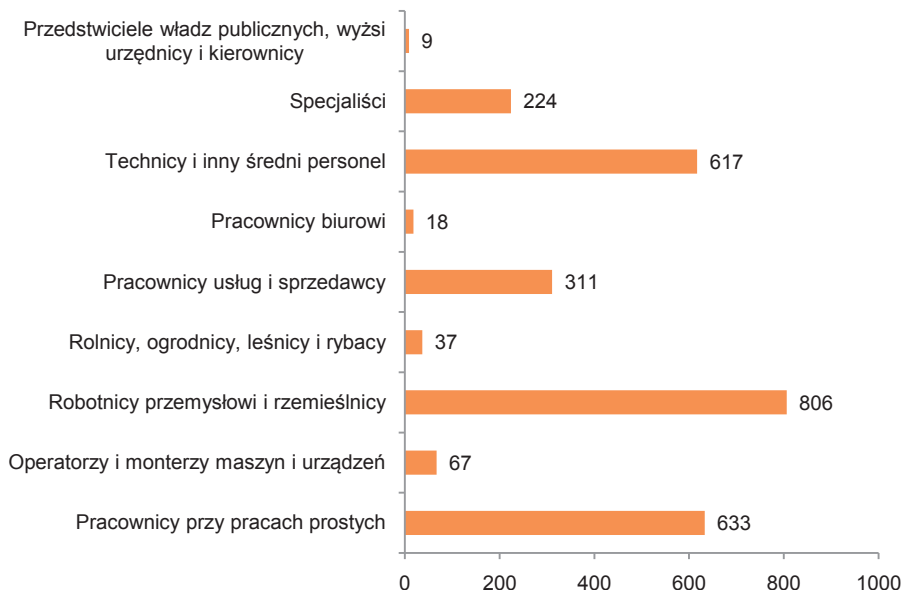
Opublikowane oferty dawały możliwość podjęcia zatrudnienia w 17 krajach Unii Europejskiej, a także w Szwajcarii, Norwegii i Islandii. Rozkład popytu na pracowników zgłaszanego przez poszczególne państwa przedstawia wykres 4. Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłaszali pracodawcy z Wielkiej Brytanii, co stanowiło 34,1% wszystkich dostępnych w ten sposób miejsc pracy. 16,2% ofert pochodziło z Włoch, ale były one skoncentrowane w 5 zawodach. Kategoria Inne obejmuje 7 państw, z których pochodziło po kilka ofert.

Wykres 4. Liczba wolnych miejsc pracy w państwach EOG na podstawie ofert WUP w Poznaniu

Zróżnicowany pod względem poszukiwanych kwalifikacji jest popyt na pracę w poszczególnych krajach. Zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane w niektórych krajach ograniczało się do kilku zawodów lub branż, jak na przykład w Szwajcarii gdzie poszukiwano wyłącznie robotników przemysłowych i rzemieślników (51,2% miejsc pracy) oraz pracowników przy pracach prostych (48,8% miejsc pracy), bądź oferty z danego państwa dotyczyły zróżnicowanych grup pracowników i różnych zawodów, jak w przypadku Niemiec, Wielkiej Brytanii, Cypru czy Holandii. Wykres 5. przedstawia rozkład oferowanych za pośrednictwem WUP w Poznaniu miejsc pracy za granicą w 2010r. ze względu na przynależność stanowiska do jednej z wielkich grup zawodowych, obejmujących zawody i specjalności wymagające określonego poziomu kwalifikacji i umiejętności.

Wykres 5. Oferty pracy EURES według wielkich grup zawodowych

Największe zapotrzebowanie europejskich pracodawców dotyczyło wykwalifikowanych robotników i rzemieślników, do których skierowano 29,6% wszystkich wolnych miejsc pracy. Duży popyt dotyczył także pracowników przy pracach prostych, w tym pracowników sezonowych - 23,3% stanowisk, a także techników i średniego personelu – 22,7% miejsc pracy. Pracę za granicą mogli także znaleźć pracownicy usług, zwłaszcza w gastronomii i opiece osobistej, a także specjaliści, głównie z zakresu medycyny. Szczegółowe dane o 15 najczęściej poszukiwanych kategoriach zawodowych przedstawia wykres 6.

Wykres 6. Zapotrzebowanie zagranicznych pracodawców na pracowników w określonych kategoriach zawodowych

Podjęmowanie pracy oraz aktywizacja zawodowa w Wielkopolsce

(IV kwartał 2010 r. i I kwartał 2011 r.)

Raport jest efektem połączenia danych z bieżących statystyk z zakresu rynku pracy tj. sprawozdania MPiPS-01 i zał. 6 do tego sprawozdania oraz danych z badań własnych, prowadzonych przez Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy przy współpracy powiatowych urzędów pracy z województwa wielkopolskiego.

1. Podejmowanie pracy przez osoby bezrobotne

Zmiany w strukturze i liczbie osób bezrobotnych uzależnione są od napływu i odpływu osób do ewidencji prowadzonej przez powiatowe urzędy pracy. Rozpoznanie przyczyn wyłączenia z rejestrów jest istotne dla oceny efektywności podejmowanych działań oraz zachowań osób rejestrujących się jako bezrobotne. Skuteczność realizowanych programów mierzona jest odsetkiem osób znajdujących pracę wśród wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy.

W 2010 r. z powiatowych urzędów pracy wyrejestrowano łącznie 233 212 osób. Podjęcie pracy przez 103 411 osób było najczęstszą przyczyną odpływu osób bezrobotnych z rejestrów, czyli 44,3% ogółu wyłączeń to osoby, które znalazły pracę.

Dane z I kwartału 2011 r. potwierdzają dominujące znaczenie podejmowania pracy przy wyrejestrowywaniu się osób bezrobotnych. Zatrudnienie znalazło wtedy 52,7% osób wyłączonych z rejestrów.

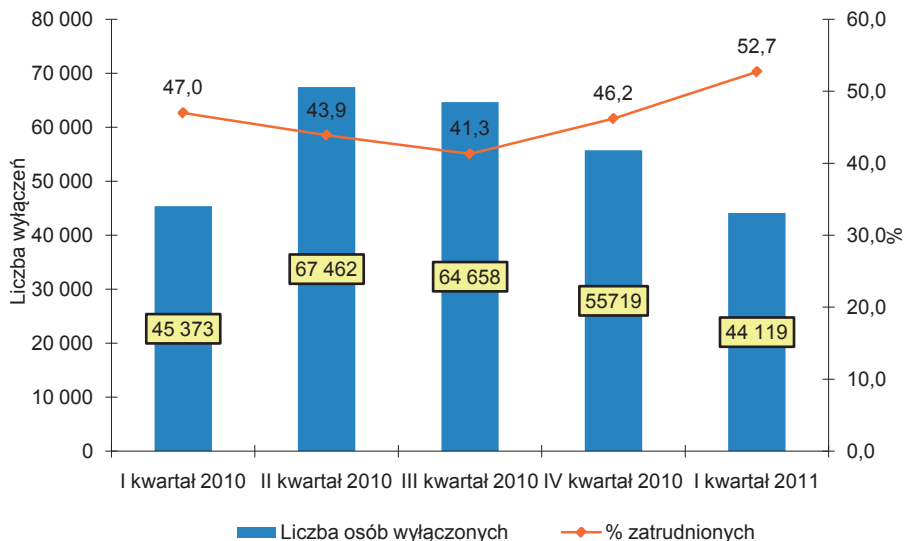
Drugą najczęstszą przyczyną utraty statusu osoby bezrobotnej jest niepotwierdzenie gotowości do pracy, co dotyczyło 26,8% wyłączeń w 2010 r. i 27,1% w I kwartale 2011 r. Szczegółową strukturę wyłączeń z rejestru osób bezrobotnych przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Przyczyny wyłączeń osób bezrobotnych z ewidencji wielkopolskich urzędów pracy.

Wyszczególnienie	osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych ogółem	przyczyny wyłączeń									
		podjęcie pracy, w tym:		rozpoczęcie szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych oraz prac społecznie użytecznych	niepotwierdzenie gotowości do pracy	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	rozpoczęcie realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	nabywanie uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	pozostałe (podjęcia nauki, ukończenia 60/65 lat i innych)
		niesubsydiowanej	subsydiowanej								
I kwartał 2010	45 373	19 785	1 546	5 355	13 015	2 442	26	1 062	351	354	1 437
II kwartał 2010	67 462	24 080	5 516	11 331	18 198	3 331	116	2 599	337	384	1 570
III kwartał 2010	64 658	21 951	4 766	12 085	17 105	2 930	184	3 102	364	434	1 737
IV kwartał 2010	55 719	20 109	5 658	7 802	14 219	2 258	74	3 094	359	352	1 794
I kwartał 2011	44 119	22 563	684	1 800	11 972	2 702	27	1 949	527	354	1 541

Powiatowe urzędy pracy stymulują możliwości podjęcia pracy przez osoby bezrobotne poprzez działania podejmowane na rzecz obu podmiotów rynku pracy – pracodawców i pracobiorców. Osobom bezrobotnym oferują usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz zróżnicowane formy aktywizacji, które pozwalają klientom PUP na przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy i dotarcie do potencjalnych pracodawców. Z drugiej strony urzędy współpracują z pracodawcami, zarówno poprzez pomoc w rekrutowaniu pracownika, jak i umożliwianie tworzenia subsydiowanych miejsc pracy. Osoby bezrobotne rozpoczynające prace interwencyjne, roboty publiczne, otrzymujące jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub które zatrudnione zostają na stanowisko powstałe dzięki refundacji kosztów wyposażenia/ wyposażenia miejsca pracy tracą status osoby bezrobotnej, jednak zyskują pracę i możliwość nabycia doświadczenia zawodowego. W 2010 r. zatrudnienie subsydiowane stanowiło 16,9% podjęć pracy, w okresie od stycznia do marca 2011 r. odsetek ten odnosił się do 2,9% zatrudnionych. Niższy procentowy udział zatrudnienia subsydiowanego w pierwszych miesiącach każdego roku wynika z wdrażania w urzędach pracy programów aktywizacyjnych, finansowanych ze środków Funduszu Pracy.

Wykres 1. Procentowy udział wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2010 r. i I kwartale 2011r. z powodu podjęcia pracy w ogóle wyłączeń, na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

Osoby bezrobotne, które podjęły pracę, mogły skorzystać z ofert pracy dostępnych w powiatowych urzędach pracy oraz w innych źródłach, takich jak agencje zatrudnienia, internetowe portale zatrudnienia, ogłoszenia w mediach, etc.⁵ Wskazane w tabeli 1 wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji w wyniku podjęcia pracy uwzględniają osoby, które znalazły zatrudnienie bez względu na sposób dotarcia do pracodawcy (samodzielnie czy za pośrednictwem PUP). Należy także pamiętać, że podejmowane zatrudnienie mogło mieć charakter sezonowy lub czasowy i nie gwarantuje pewności zatrudnienia.

2. Poszukiwanie pracy w Wielkopolsce

Skuteczność i czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne zależą od wielu czynników. Niewątpliwie nie bez znaczenia są: obecna sytuacja na rynku pracy, popyt i podaż w danym zawodzie, oczekiwania pracodawców, ale i potencjał samych bezrobotnych oraz ich przygotowanie do poszukiwania pracy. Zatem nie tylko koniunktura gospodarcza, ale także pracodawcy i (potencjalni) pracownicy jako podmioty rynku pracy wpływają na czas poszukiwania pracy i możliwość jej utrzymania.

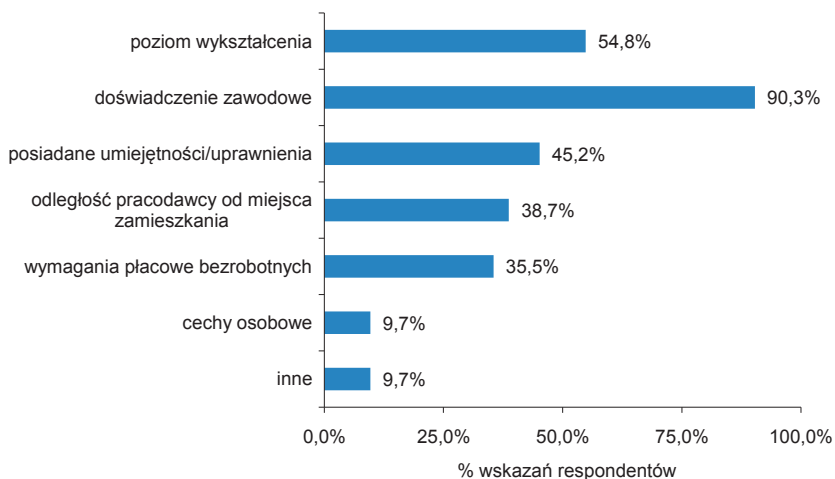
Zgodnie z wynikami ankiety przeprowadzonej w IV kwartale 2010 r. wśród pracowników 31 powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego, czynnikiem o największym znaczeniu dla czasu poszukiwania pracy jest posiadane doświadczenie zawodowe – według wskazań 90,3% respondentów.⁶ Jako drugi najczęściej wskazywany element wpływający na okres pozostawania bezrobotnym wskazywano poziom wykształcenia (54,8% respondentów).

Najmniej istotne są według pracowników PUP cechy osobowe poszukujących pracy – tylko 3 wskazania respondentów na ten czynnik. Należy pamiętać, że określenie ogólnych czynników wpływających na czas poszukiwania pracy wszystkich bezrobotnych jest pewnym uproszczeniem, gdyż proces ten jest zróżnicowany w różnych powiatach, branżach oraz ze względu na cechy i sytuację zawodową poszukującego pracy. Jednocześnie wpływ tych czynników nie jest jasno określony, jako pozytywny lub negatywny.

5 Analiza części dostępnych ofert pracy na wielkopolskim rynku pracy dostępna w „Zapotrzebowanie na pracowników w Wielkopolsce w 2010 roku – oferty pracy dostępne za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy, agencji zatrudnienia i sieci EURES”, <http://obserwatorium.wup.poznan.pl/att/analizy/>

6 Badani mieli możliwość wskazania do 3 czynników wpływających na długość poszukiwania pracy.

Wykres 2. Czynniki wpływające na długość okresu poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne

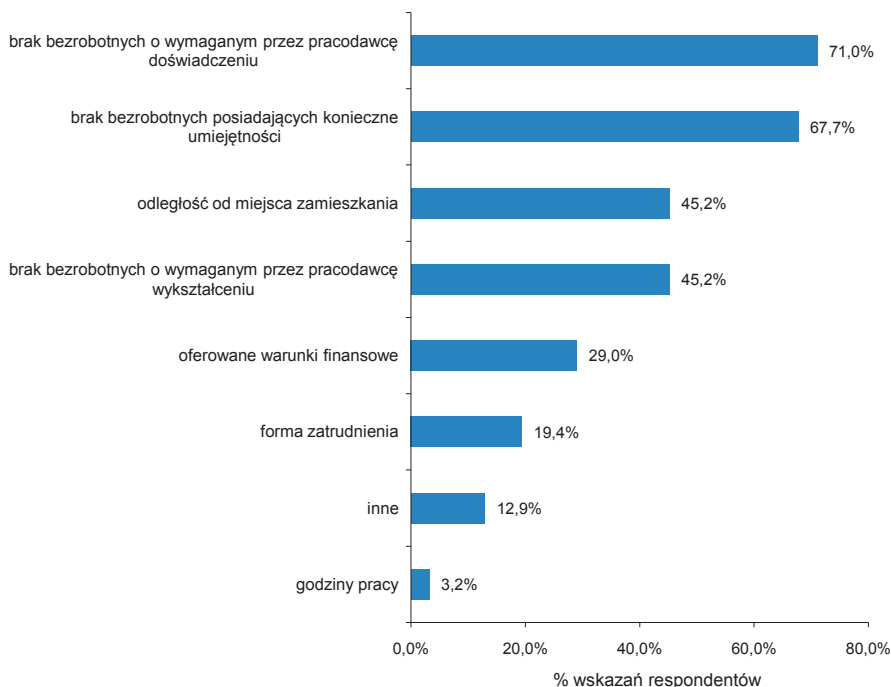

Nie tylko bezrobotni odczuwają trudności podczas zaspokajania wolnych miejsc pracy. Bariery w zrealizowaniu ofert pracy napotykaną są także przez wielkopolskich pracodawców i pośredników pracy, pomimo nadmiaru siły roboczej w powiecie, w którym prowadzona jest rekrutacja. Związane jest to z deficytem pewnych zawodów i kwalifikacji na rynku pracy⁷, ale także z rozbieżnością pomiędzy oczekiwaniami oraz umiejętnościami bezrobotnych a możliwościami i wymaganiami pracodawców.

Pracownicy PUP w ankiecie przeprowadzonej w marcu 2011 r. jako główną trudność w realizacji ofert pracy wskazali brak bezrobotnych o wymaganym przez pracodawcę doświadczeniu (22 wskazania), co zbieżne jest z głównym czynnikiem wpływającym na czas poszukiwania pracy. Niemal równie ważną przyczyną niezaspokojenia popytu na pracę jest brak bezrobotnych o koniecznych na stanowisku umiejętnościach (21 wskazań). Zdecydowanie mniejsze znaczenie w wymiarze województwa mają warunki oferowane poszukującym pracy przez pracodawcę jak płaca czy forma zatrudnienia, choć także ich nieatrakcyjność wpływa na zainteresowanie ofertą.

⁷ Aktualne sprawozdanie „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Wielkopolsce” dostępne jest na stronie www.wup.poznan.pl w zakładce Działania rynku pracy/Opracowania i analizy.

Wykres 3. Trudności w realizacji ofert pracy w marcu 2011 r.

Jak widać doświadczenie zawodowe ma kluczowe znaczenie w poszukiwaniu zatrudnienia. Jego brak wydłuża czas poszukiwania pracy i przyczynia się do niespełnienia kryteriów stawianych przez pracodawców. Problematiczny jest też poziom wykształcenia bezrobotnych, który nie odpowiada na potrzeby rynku. Trudność stanowią też warunki pracy oferowane przez pracodawcę, zwłaszcza wynagrodzenie i konieczność dojazdu do miejsca pracy. Wskazywane przez pracowników powiatowych urzędów pracy czynniki mają charakter obiektywny, a ocena ich znaczenia dokonywana jest na podstawie napotykanych w danym miesiącu utrudnień w realizacji konkretnych ofert. Problemy te odnoszą się głównie do charakteru pracy i oferowanych warunków, natomiast nie uwzględniono czynników natury psychologicznej, ze względu na trudne obiektywne oszacowanie ich znaczenia.

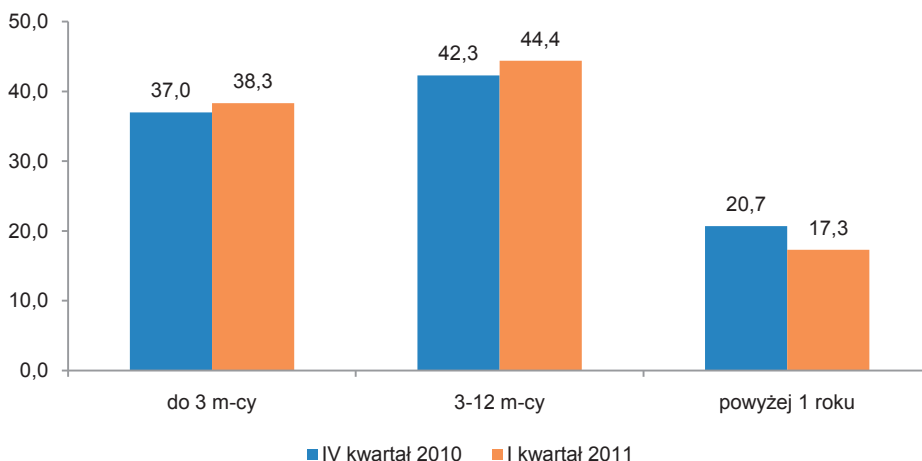
Czas poszukiwania zatrudnienia przez osoby bezrobotne w Wielkopolsce jest jak widać regulowany przez wiele czynników, co przekłada się na jego indywidualny charakter dla każdej osoby bezrobotnej. Dane uzyskane z powiatowych urzędów pracy za pośrednictwem badania ankietowego podsumowującego ostatni kwartał 2010 r. i pierwszy 2011 r.⁸ wskazują, że co trzecia

⁸ Bezwzględna liczba osób podejmujących zatrudnienie w IV kw. 2010 r i I kw. 2011 r. według danych pozyskanych z PUP drogą ankiety elektronicznej różniła się od liczby osób podejmujących zatrudnienie

osoba bezrobotna znajduje zatrudnienie w ciągu krótkiego okresu 3 miesięcy od momentu rejestracji (37,0% podejmujących pracę w IV kwartale 2010 r. i 38,3% w I kwartale 2011 r.).

Początkowy okres pozostawania bez pracy, czyli do 3 miesięcy po rejestracji, charakteryzuje większa aktywność w poszukiwaniu pracy, wynikająca z braku zniechęcenia z powodu niepowodzeń oraz dążenie do jak najszybszego zakończenia tej nowej, niekorzystnej sytuacji życiowej. Krótszy okres poszukiwania pracy zapobiega zniechęceniu i uzależnieniu bezrobotnych od pomocy instytucji społecznych, dlatego za pozytywny symptom można uznać szybkie podejmowanie pracy przez nowo zarejestrowanych bezrobotnych w regionie. Szczegółowy rozkład czasu poszukiwania pracy w badanym okresie w Wielkopolsce przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Długość okresu poszukiwania zatrudnienia w Wielkopolsce od momentu rejestracji (w % osób podejmujących pracę w IV kwartale 2010r. i I kwartale 2011r.)

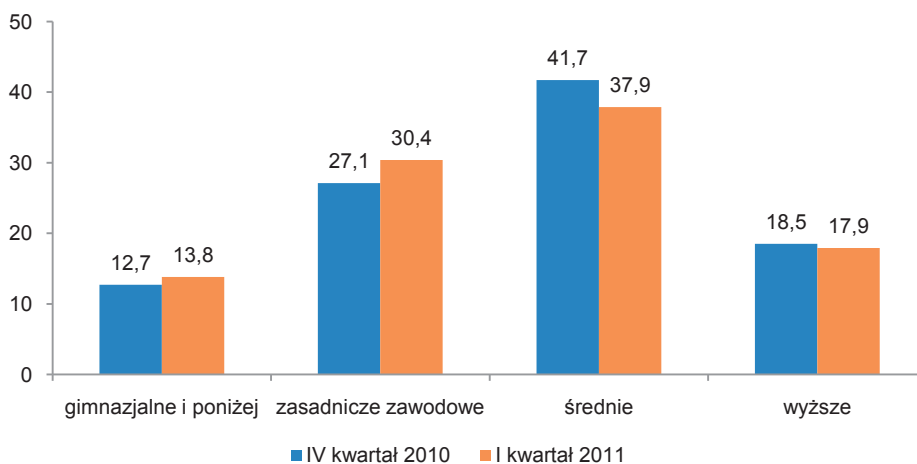
Według danych z obu ankiet przeprowadzonych w urzędach pracy, największy odsetek bezrobotnych podejmujących zatrudnienie charakteryzuje okres od 3 do 12 miesięcy po rejestracji. Około 1/5 z osób, które podejmowały pracę w ostatnim kwartale poprzedniego roku bądź w I kwartale roku bieżącego pozostawała bez zatrudnienia dłużej niż rok. Tak długi okres poszukiwania pracy jest zjawiskiem niepokojącym, zwłaszcza przy rosnącej liczbie osób długotrwale bezrobotnych, którzy w końcu 2010 r. stanowili 40% populacji bezrobotnych w Wielkopolsce.

w tym okresie na podstawie MPiPS-01. W danych wywołanych z PUP nie uwzględniano zatrudnienie subsydiowanego.

Dostrzegalne są różnice terytorialne w czasie poszukiwania pracy. W I kwartale 2011 r. zatrudnieni w okresie do 3 miesięcy od momentu rejestracji dominowali w dziewięciu powiatach wielkopolski. Było to najwyraźniejsze w powiecie obornickim 63,3%, kolskim 54,7% i międzychodzkiem 52,0%. W pozostałych 22 powiatach najwięcej osób podejmujących pracę było wcześniej zarejestrowanych w PUP przez okres od 3 miesięcy do roku, z czego najwięcej w powiecie wolsztyńskim 78,1%. Osoby poszukujące pracy przez ponad rok nie stanowiły większości wśród podejmujących zatrudnienie w żadnym wielkopolskim powiecie.

W badaniu pozyskano szczegółowe informacje na temat struktury wykształcenia osób podejmujących pracę w obu kwartałach. Wśród zatrudnionych dominowały osoby z wykształceniem średnim⁹, co przedstawia wykres 5. Związane jest to poniekąd z dużym udziałem osób z wykształceniem średnim w strukturze wielkopolskich bezrobotnych – 33,0% w 2010 r. Najmniej osób podejmujących pracę posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe. W przypadku osób o najniższym wykształceniu często zachodzi sytuacja łączenia się cech stawiających w trudnej sytuacji na rynku pracy, co wydłuża czas poszukiwania zatrudnienia.

Wykres 5. Wykształcenie osób, które podjęły pracę w Wielkopolsce (w % osób podejmujących pracę w IV kwartale 2010r. i I kwartale 2011r.)

Struktura wykształcenia osób podejmujących pracę związana jest ze strukturą wykształcenia populacji wielkopolskich bezrobotnych. Także na tej płaszczyźnie dostrzegalne są różnice terytorialne, co przedstawia załącznik 3.

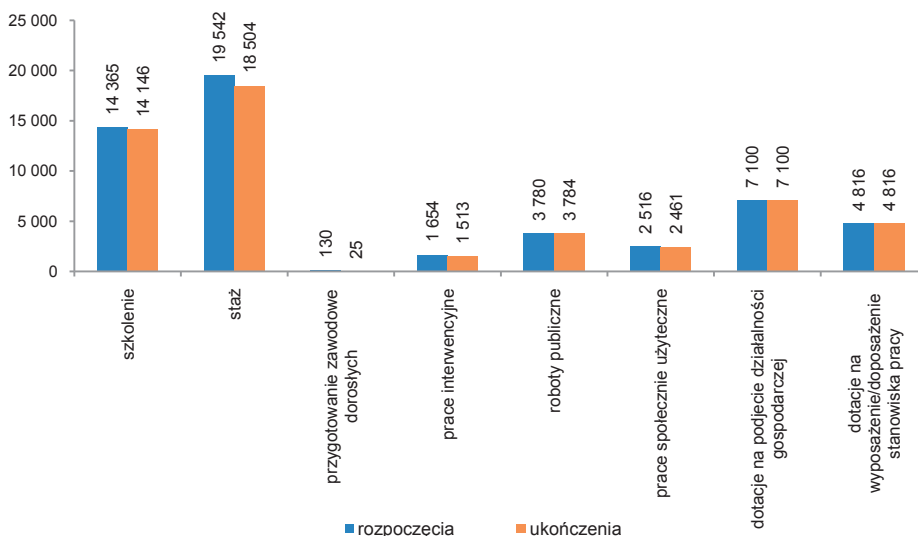
⁹ Wykształcenie średnie obejmuje wykształcenie: średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe, policealne.

3. Aktywizacja osób bezrobotnych w Wielkopolsce

Sposobem zwalczania bezrobocia i łagodzenia jego skutków jest stwarzanie osobom bezrobotnym możliwości rozwoju zawodowego, zdobywania doświadczenia i nowych umiejętności, a tym samym przygotowywanie ich do podjęcia zatrudnienia. Działania takie przyczyniają się utrzymywania aktywnej postawy osób bezrobotnych w okresie nie pozostawania w stosunku pracy, co wpływa na samoocenę oraz szanse na rynku pracy. Programy aktywizacji zawodowej realizowane przez powiatowe urzędy pracy są istotnym elementem zwalczania bezrobocia w regionie.

W roku 2010 aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu¹⁰ podjęto łącznie 53 903 bezrobotnych, z czego ukończyło je 97,1% zaktywizowanych. Szczegółowe informacje odnośnie zainteresowania poszczególnymi aktywnymi formami przedstawia wykres 6. Ukończenie w 2010 r. programu aktywizacji przez łącznie 52 349 osób dotyczy bezrobotnych, którzy rozpoczęli poszczególne aktywne formy w roku sprawozdawczym lub jeszcze w roku poprzednim.

Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w Wielkopolsce w 2010 r.

¹⁰ Dane dotyczące aktywnych programów rynku pracy w 2010 r. na podstawie zał. 6 do spr. MPiPS-01. Podawane dane ogólne nie obejmują innych form aktywizacji, nie finansowanych ze środków Funduszu Pracy, jak dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej ze środków PFRON.

Liczba osób podejmujących określoną formę aktywizacji zawodowej nie zależy wyłącznie od zainteresowania nią samych bezrobotnych, ale także od możliwości jej organizacji i realizacji w warunkach, w jakich funkcjonuje dany powiatowy urząd pracy. Ponadto skierowanie danej osoby do poszczególnych programów aktywizacji skorelowane jest z jej sytuacją i indywidualnymi potrzebami, tak aby podejmowane działania faktycznie podnosiły jej szanse zatrudnieniowe i były efektywne.

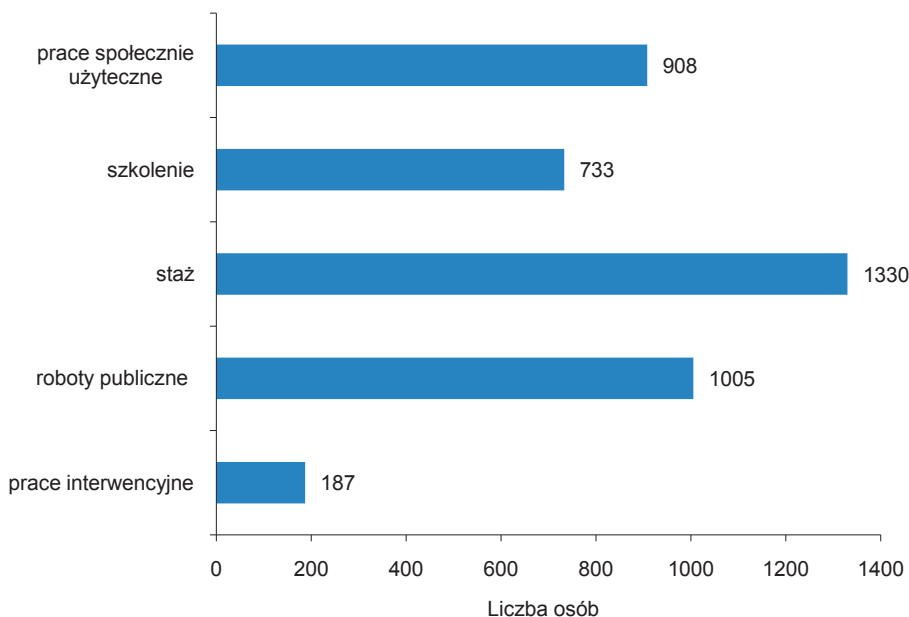
Najczęściej podejmowaną przez bezrobotnych formą aktywizacji był staż, z którego skorzystało ok. 19,5 tys. bezrobotnych, z czego 71,5% stanowiły osoby do 25 roku życia. Cele i sposób organizacji tego instrumentu rynku pracy sprzyjają posługiwaniu się nim wobec osób wcześniej niepracujących, dlatego 60,4% stażystów nie posiadało doświadczenia zawodowego. Powszechnie stosowaną formą aktywizacji w 2010 r. były szkolenia, w których uczestniczyło ponad 14 tys. osób. Do popularności tej usługi wśród wszystkich kategorii osób bezrobotnych przyczynia się zróżnicowana tematyka szkoleń zawodowych finansowanych, a także organizowanych przez PUP, co pozwala na uzupełnienie i aktualizację posiadanych umiejętności lub przekwalifikowanie. Dość często stosowaną w Wielkopolsce formą aktywizacji było wsparcie finansowe w postaci jednorazowych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub na wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy – łącznie 11 916 osób podjęło dzięki temu zatrudnienie. Te dwie formy cechuje pełna efektywność, ale jednocześnie wyższe jednorazowe koszty.

Posługując się danymi odnośnie liczby osób podejmujących się uczestnictwa w poszczególnych aktywnych formach należy pamiętać, że w przypadku części bezrobotnych istnieje możliwość wielokrotnego z nich korzystania lub ich łączenia. Sytuacja łączenia kilku form zachodzi m.in. w programach aktywizacji zakładających uzupełnianie się dwóch rodzajów działań, jak szkolenia i dotacji na działalność gospodarczą lub jest efektem sytuacji danej osoby bezrobotnej. Informacje z powiatowych urzędów pracy z maja 2011 r. przybliżają zjawisko łączenia kilku aktywnych form. W województwie wielkopolskim w tym czasie średnio 3,0% zarejestrowanych bezrobotnych korzystało z więcej niż jednej formy przeciwdziałania bezrobociu w przeciągu ostatnich 3 lat. Odsetek ten zróżnicowany jest w zależności od powiatu – od 24,1% w powiecie wolsztyńskim do 0,02% w powiecie nowotomyskim, co wynika zarówno z działań podejmowanych przez PUP, jak i liczby bezrobotnych w powiecie i zmian jej struktury w okresie 3 lat. Szczegółowy wykaz odsetka wielokrotnych aktywizacji przedstawia tabela z załącznika 6.

We wszystkich wielkopolskich urzędach pracy praktykuje się stosowanie

kilkakrotnie jednej formy aktywizacji wobec tej samej osoby. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu maja 2011 r., 4 163 osoby wielokrotnie korzystały ze stażu, szkolenia, robót publicznych, prac interwencyjnych lub prac społecznie użytecznych. Jak przedstawia wykres 7 najczęściej powtarzanie działań aktywizacyjnych wobec tej samej osoby dotyczy staży, co można tłumaczyć zainteresowaniem bezrobotnych tą formą. Możliwość zatrudnienia stażysty jest także doceniana przez pracodawców, jako opłacalne rozwiązanie pozwalające na wsparcie dotychczasowych pracowników i wdrożenie przyszłego pracownika. Warto zauważyć, że osób wielokrotnie uczestniczących w szkoleniach jest mniej niż osób kilkakrotnie skierowanych na roboty publiczne czy prace społecznie użyteczne, mimo że szkolenia są dużo częściej stosowaną formą aktywizacji. Można zatem uznać, że szkolenia obejmują zróżnicowaną grupę bezrobotnych, natomiast osoby kierowane na prace społecznie użyteczne czy roboty publiczne rekrutują się z wąskiej grupy bezrobotnych.

Wykres 7. Liczba bezrobotnych w województwie wielkopolskim, którzy w przeciągu ostatnich 3 lat skorzystali wielokrotnie z jednej formy aktywizacji zawodowej (stan na koniec maja 2011 r.)

W końcu maja najwięcej osób, które były objęte w okresie 3 lat kilka razy tą samą aktywną formą, znajdowało się w rejestrze PUP w Kaliszu (413 osób), najmniej w Obornikach (16 osób). Szczegółowe informacje na ten temat odno-

śnie poszczególnych powiatowych urzędów pracy dostępne są w załączniku 5.

Interpretacja zjawiska wielokrotnej aktywizacji jest dość złożona, gdyż świadczy ono zarówno o intensywności pomocy kierowanej do osób bezrobotnych, jak i o nieefektywności części działań podejmowanych przez publiczne służby zatrudnienia. Celem każdej aktywizacji zawodowej jest podjęcie zatrudnienia przez bezrobotnych objętych programem. Zgodnie z tym wielokrotne korzystanie z aktywnych form służy kompleksowemu przygotowaniu osoby bezrobotnej do funkcjonowania na rynku pracy i zapobieganiu jej pasywności, na przykład poprzez uzasadnione powtarzanie pewnych działań lub ich łączenie w celu wzajemnego uzupełnienia się. Z drugiej zaś strony jest to w wielu przypadkach efekt podejmowania działań nietrafnych z punktu widzenia specyfiki lokalnego rynku pracy i sytuacji danej osoby. Co więcej, aktywizacja bywa traktowana jako forma czasowego zatrudnienia pozwalająca przetrwać okres bezrobocia, nie jako forma wsparcia prowadząca do pozyskania pracy.

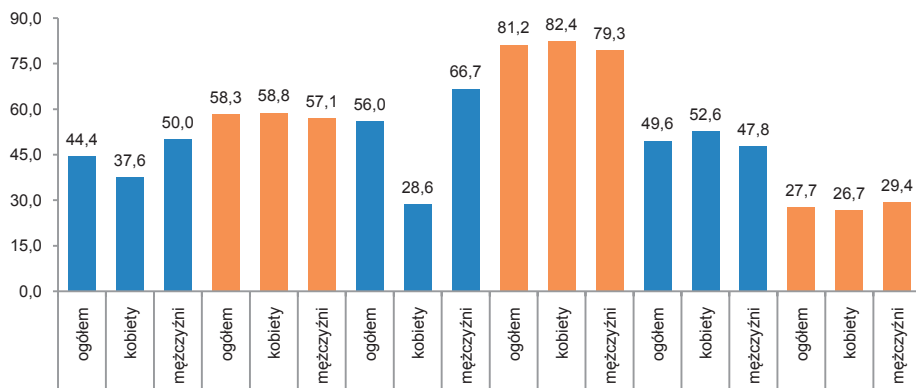
O skuteczności podejmowanych działań świadczy tzw. efektywność zatrudnieniowa. [Jest to stosunek liczby osób podejmujących pracę w trakcie lub po zakończeniu aktywnej formy do liczby osób, które ukończyły daną aktywną formę.] Wskaźnik ten jest zróżnicowany w przypadku poszczególnych działań, co przedstawia tabela 2, odnosząca się do 2010 r.

Tabela 2. Efektywność zatrudnieniowa aktywnych form realizowanych w Wielkopolsce w 2010 r.

Forma aktywizacji	Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, w tym osoby które:			Efektywność zatrudnieniowa w % (kol. 4/3)
	rozpoczęły	ukończyły	podjęły pracę po lub w trakcie aktywizacji	
1	2	3	4	5
szkolenie	14 365	14 146	6 287	44,4
staż	19 542	18 504	10 788	58,3
przygotowanie zawodowe dorosłych	130	25	14	56,0
prace interwencyjne	1 654	1 513	1 228	81,2
roboty publiczne	3 780	3 784	1 876	49,6
prace społecznie użyteczne	2 516	2 461	682	27,7
dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	7 100	7 100	7 100	100,0
refundacje wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy	4 816	4 816	4 816	100,0

Wskaźnik efektywności wahał się w 2010 r. od 27,7% w przypadku prac społecznie użytecznych do 100% przy obu rodzajach dotacji. Osiągane wskaźniki dla województwa nie są zadawalające, tym bardziej, że część zatrudnienia podejmowanego po zakończeniu aktywizacji może mieć charakter pracy subsydiowanej. Zwłaszcza niska efektywność tak powszechnie stosowanych szkoleń sugeruje, że proponowany zakres tematyczny a także jakość szkolenia nie są dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. Pełna efektywność zatrudnienia w przypadku dotacji wynika z konieczności prowadzenia działalności gospodarczej przez rok od momentu uzyskania dotacji oraz konieczności zatrudnienia pracownika, którego koszty utworzenia miejsca pracy zostały zrefundowane, przez 24 miesiące od uzyskania funduszy. Pomimo wysokich kosztów, są to jednak efektywne działania.

Wykres 8. Wskaźnik efektywności zawodowej w 2010 r. z uwzględnieniem płci.

Efektywność stosowanych narzędzi rynku pracy zależna jest od segmentacji populacji bezrobotnych (tj. przynależności do jednej lub kilku grup w szczególnej sytuacji¹¹), wynikającej z różnego stopnia wykluczenia z rynku pracy, co rodzi inne potrzeby i oczekiwania. To samo narzędzie osiąga inne efekty wobec różnych kategorii bezrobotnych.

11 Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są to bezrobotni:

- do 25 roku życia,
- długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego albo kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- powyżej 50 roku życia,
- bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego,
- samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,
- niepełnosprawni.

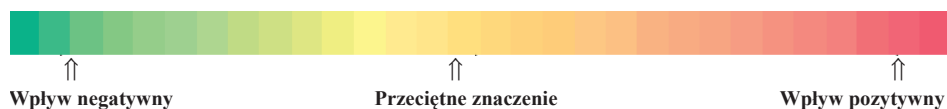
Ważne jest, że choć faktycznie stosowanie w niektórych przypadkach form aktywizacji nie zaowocowało podjęciem pracy przez osoby aktywizowane, to nie można zapominać o niemierzalnych skutkach tych działań, jakimi są np. podniesienie własnej wartości, zachęcenie do podejmowania działań, rozwój osobisty. W przypadku wielu bezrobotnych bardzo istotne jest wzbudzenie chęci podjęcia zatrudnienia i podniesienie samooceny, bo to od nich zależy ich przyszłość na rynku pracy.

**Działania wielkopolskich urzędów pracy
na rzecz aktywizacji zatrudnienia**
(na podstawie danych za I półrocze 2011r.)

Raport *Działania wielkopolskich urzędów pracy na rzecz aktywizacji zatrudnienia* jest próbą określenia, w jaki sposób czynniki wynikające z prowadzonej polityki zatrudnienia wpływają na kształt bezrobocia w wymiarze lokalnym. Raport opiera się głównie na wskazaniu zależności lub ich braku pomiędzy działaniami powiatowych urzędów pracy a sytuacją na lokalnym rynku pracy. Należy przy tym pamiętać, że problem bezrobocia jest problemem złożonym, w znacznej mierze zależnym od uwarunkowań gospodarczych, społecznych i ekonomicznych. Stan rozwoju powiatu oraz jego sytuacja gospodarcza nie tylko stwarza warunki dla powstawania miejsc pracy, ale wyznacza także możliwości działań pracowników PUP-ów, ograniczając lub poszerzając ich pole manewru. Podejmowane przez urzędy pracy projekty i zadania świadczą o prowadzonej polityce zatrudnienia, jednak nie tylko one kształtują sytuację na rynku pracy.

Dane pozyskane na potrzeby raportu pochodzą głównie ze statystyk rynku pracy prowadzonych przez WUP w Poznaniu oraz z cyklicznych badań realizowanych wśród pracowników powiatowych urzędów pracy współpracujących z WORP.

W tabelach dla uporządkowania danych i wskazania pewnych tendencji posłużono się kolorowaniem. Przyjęta zasada opierała się na założeniu, że niskie lub wysokie wartości pewnych wskaźników mają znaczenie dla sytuacji na lokalnym rynku pracy, stąd kolory umieszczone w tabelach określają stopień intensywności danego wskaźnika, uwzględniający jego znaczenie dla rynku pracy. Kolor czerwony oznacza najkorzystniejsze z punktu widzenia rynku pracy wartości wskaźnika (np. najniższą stopę bezrobocia lub najwyższy udział osób podejmujących zatrudnienie w ogóle osób wyrejestrowanych), kolor żółty wartości pośrednie, kolor zielony wartości niekorzystne lub utrudniające działanie. Pomiędzy skrajnymi wartościami dla wskaźnika kolory ulegają stopniowaniu. Zastosowana metoda prezentacji danych zawiera tym samym ich pewną interpretację, przypisując poszczególnym wskaźnikom znaczenie. Jednocześnie przedstawia wartości względne wskaźników, czyli ukazujące je na tle ogółu.

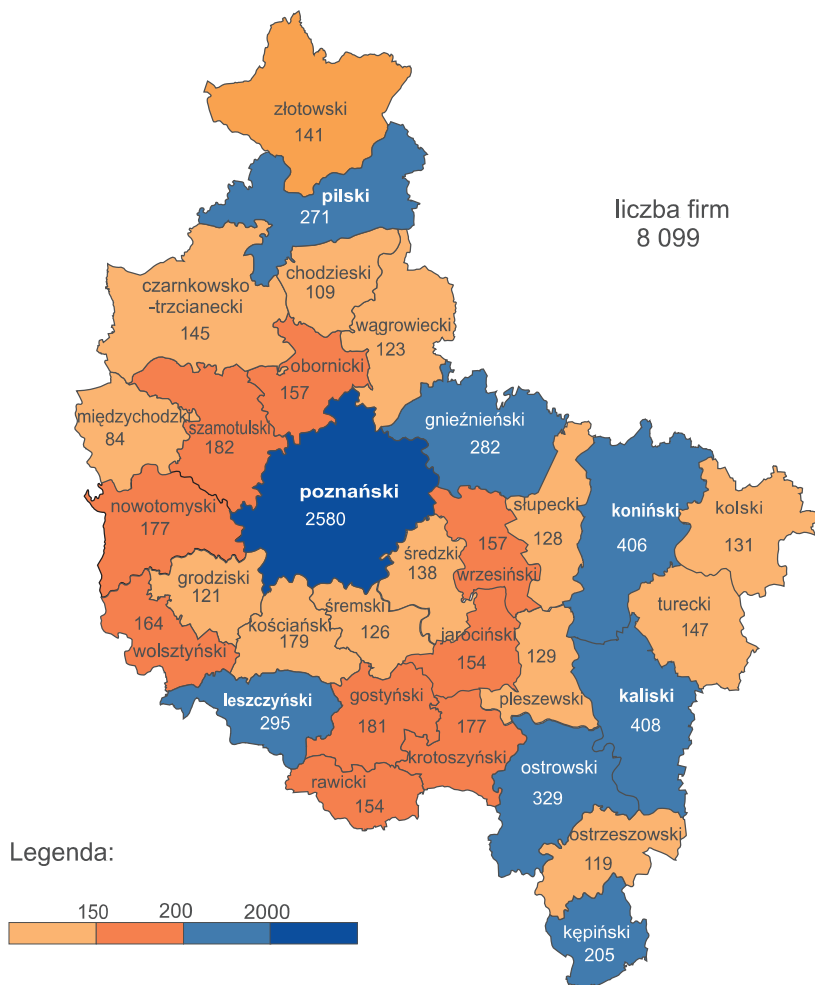
1. Wielkość bezrobocia na lokalnym rynku pracy

Wielkopolska należy do województw o najniższej stopie bezrobocia. Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego wskaźnik ten w końcu I półrocza 2011r. wyniósł 8,6% (w kraju 11,8%). Mimo korzystnej sytuacji w regionie na lokalnych rynkach występuje jednak znaczne zróżnicowanie stopy bezrobocia. W powiatach zlokalizowanych w północnej części regionu stopa bezrobocia przekroczyła 18%, najniższe wskaźniki notuje się w części południowej i centralnej.

Mały popyt na pracę na obszarach dotkniętych wysokim bezrobociem związany jest przede wszystkim z niewielką liczbą działających tam firm. Zmienić te sytuację mogą tylko działania pobudzające rozwój przedsiębiorczości, tak istniejącej jak również stwarzanie warunków do zakładania nowych działalności gospodarczych. Natomiast, jak pokazuje analiza danych pozyskanych z Izby Skarbowej, w końcu 2010r. w Wielkopolsce funkcjonowało ponad 8 tys. firm zatrudniających powyżej 20 pracowników, z czego aż 32% miało swoją siedzibą w powiecie poznańskim. Tam też skupiają się największe przedsiębiorstwa (w tym pięć zatrudniających powyżej 5 tys. pracowników). Świadczy to o nierównomiernym rozłożeniu średnich i dużych podmiotów gospodarczych w regionie.

W 2010 r. w Wielkopolsce w przedsiębiorstwach zatrudniających od 20 osób pracę miało ponad 765 tys. osób, najwięcej w powiatach: poznańskim 340 tys., konińskim 35 tys. i kaliskim 33 tys. W 10 powiatach liczba zatrudnionych przez średnie i duże firmy nie przekraczała 10 tys., z czego najmniej w powiatach międzychodzkiem 5,5 tys. i pleszewskim 6,6 tys.

Umieszczenie w powiecie znacznej ilości pracodawców zatrudniających co najmniej 20 osób pozwala przyjąć założenie, że taki lokalny rynek pracy cechuje większa ilość miejsc pracy i płynność kadrowa. Dla powiatowych urzędów pracy skutkuje to większą liczbą potencjalnych partnerów, którzy mogli by korzystać z usług urzędu w ramach zaspokojenia ich zapotrzebowania na pracowników.

Źródło: Izba Skarbowa, stan na 31.12.2010r.

W powiatach o najwyższych wskaźnikach bezrobocia (tj. w wargowickim – 18,4%, złotowskim – 18,1%, chodzieskim – 16,1%) znajduje się stosunkowo mała liczba przedsiębiorstw zatrudniających 20 i więcej pracowników (odpowiednio: 123, 141, 109). Jednocześnie oddalenie tych powiatów od centrum regionu, charakteryzującego się skupieniem firm i oferującym więcej miejsc pracy, nie sprzyja podejmowaniu się migracji zarobkowych. Problem z zatrudnieniem osób bezrobotnych w tych powiatach potwierdza fakt, że charakteryzują je najwyższe wskaźniki występującego w województwie długotrwałego bezrobocia.

W tabeli 1 uwidoczniła jest zależność pomiędzy wysokością stopy bezrobocia i nasileniem zjawiska bezrobocia długookresowego. W tych powiatach konieczne jest wykorzystanie wszystkich możliwych działań wspomagających

wejście lub powrót na rynek pracy osób zarejestrowanych w PUP. Niewątpliwie priorytetowym działaniem w walce z bezrobociem powinno być tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy. Powinno to dotyczyć zarówno szeroko rozumianego wspierania przedsiębiorczości, jak i promowania mobilności pracowniczej. Duża liczba firm w powiecie poznańskim nie tylko wykorzystuje lokalne zasoby siły roboczej, ale przy prowadzeniu korzystnej polityki może także przyciągać pracowników z powiatów ościennych, wpływając na sąsiednie rynki pracy.

Tabela 1. Sytuacja na lokalnych rynkach pracy województwa wielkopolskiego w końcu czerwca 2011r.

Powiat	Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2011	Liczba bezrobotnych w końcu czerwca 2011	% udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Liczba firm zatrudniających co najmniej 20 pracowników ¹²
wągrowiecki	18,4	4407	52,7	123
złotowski	18,1	4352	48,3	141
chodzieski	16,1	3009	51,6	109
śłupecki	15,2	3590	55,7	128
koniński	14,5	12231	53,8	406
średzki	14,2	3239	50,9	138
kolski	13,6	4765	52,6	131
czarnkowsko -trzcianecki	13,5	4236	50,2	145
wrzesiński	13,1	3823	52,1	157
gnieźniński	12,6	6702	43,0	282
jarociński	12,6	3338	47,4	154
pleszewski	11,8	2922	47,5	129
turecki	11,5	3985	47,8	147
gostyński	11,3	3543	44,1	181
piłski	10,8	5991	37,5	271
szamotulski	10,7	3551	46,7	182
krotoszyński	10,4	3283	47,1	177
obornicki	10,4	2285	34,4	157
rawicki	10,1	2647	49,6	154
ostrowski	9,9	6156	44,7	329
ostrzeszowski	9,4	2134	43,7	119
grodziski	9,0	1851	39,6	121
śremski	8,0	1802	35,3	126
kaliski	7,9	6232	41,0	408
kościański	7,9	2154	37,9	179
leszczyński	7,8	4149	40,6	295
międzychodzki	7,1	923	30,6	84
kępiński	5,9	1602	33,4	205
nowotomyski	5,9	1749	27,2	177
wolsztyński	5,4	1363	37,8	164
poznański	3,5	16290	27,3	2580

¹² Źródło: Izba Skarbowa, stan na koniec grudnia 2010r.

2. Płynność rynku i płynność bezrobocia w wielkopolskich powiatach

Analiza napływu do bezrobocia oraz wychodzenia z niego (w tym w ramach podjęć pracy) pozwala na określenie zachodzących zmian na danym rynku pracy. Rotacja w zasobie bezrobocia nie dopuszcza do pogłębiania zjawiska bezrobocia długotrwałego, co wydaje się istotne w świetle ponownego wzrostu udziału osób długotrwale pozostających bez pracy w ogóle bezrobotnych w Wielkopolsce. W I półroczu 2009r. odsetek ten wynosił 33%, rok później 36,1%, natomiast w czerwcu 2011r. osoby trwale pozostające bez zatrudnienia stanowiły 43,7% osób pozostających w rejestrach urzędów pracy. Jedynie w powiatach poznańskim i nowotomyskim wskaźnik ten nie przekroczył 20%.

Wysoki udział podjęć pracy w procesie odpływu z bezrobocia może świadczyć o zwiększonej szansie na znalezienie pracy w danym regionie, a także o dynamicznym zasobie bezrobocia¹³. W powiatach województwa wielkopolskiego odsetek ten kształtuje się na poziomie 40-61%. Skrajnie wysoki odsetek podjęć pracy, ale także wysoki wskaźnik płynności rynku¹⁴ wystąpił w powiatach śremskim, leszczyńskim i ostrzeszowskim, tam też stopa bezrobocia nie przekroczyła w końcu I półrocza 10%.

Ogółem w Wielkopolsce w I półroczu 2011r. urzędy pracy zarejestrowały 96 385 osób, 103 253 osoby zostały wykreślone z ewidencji z czego 51 027 osób podjęło zatrudnienie. W liczbie osób, które podjęły pracę są uwzględnione również osoby podejmujące pracę subsydiowaną.

Średnio należy przyjąć, że jedynie połowa osób wyrejestrowanych z wielkopolskich urzędów pracy znalazła zatrudnienie, udział ten zmniejsza się do 43% po odliczeniu osób podejmujących zatrudnienie subsydiowane.

Urzędy pracy nie mają wpływu na wielkość podaży siły roboczej. Nasilenie nowych rejestracji w danym okresie zależy od wielu czynników. Zasób bezrobocia może być jedynie sterowany poprzez wykorzystywanie dostępnych instrumentów umożliwiających skuteczną aktywizację osób w nim pozostających. Podstawowe działania wykorzystywane przez PUP poddane analizie w dalszej części raportu to:

- stosowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wobec zarejestrowanych bezrobotnych,
- wykorzystanie środków Funduszu Pracy,

13 Dynamiczny zasób bezrobocia charakteryzuje się wysoką rotacją oraz krótkim czasem trwania bezrobocia.

14 Udział podjęć pracy w napływie do bezrobocia.

- wdrażanie Indywidualnych Planów Działań
- podejmowanie współpracy z partnerami, w tym pracodawcami i agencjami zatrudnienia.

Aktywizacja zawodowa bezrobotnych

W I półroczu 2011r. aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto 9 661 osób bezrobotnych, z czego ponad 70% osób uczestniczyła w stażach, pracach społecznie użytecznych i szkoleniach. Jedynie 329 osób tj. 3,4% skorzystało z dotacji w celu utworzenia działalności gospodarczej. W analogicznym okresie roku poprzedniego dzięki takiemu wsparciu działalność gospodarczą zdecydowało się rozpocząć 2 148 osób.

Największą liczbę bezrobotnych objęto programem aktywizacji zawodowej w powiatach poznańskim 973, pilskim 656 oraz ostrowskim 654. Ponieważ są to jedne z większych wielkopolskich powiatów, nie można więc wnioskować, że udział pomocy jest wystarczający. Z danych wynika, że największy odsetek wsparcia w odniesieniu do ogółu bezrobotnych w powiecie w końcu I półrocza dotyczył powiatów:

- międzychodzkiego 25,9% (stopa bezrobocia 7,1%),
- kępińskiego 16,8% (stopa bezrobocia 5,9%),
- wolsztyńskiego 14,7% (stopa bezrobocia 5,4%),
- nowotomyskiego 13,5% (stopa bezrobocia 5,9%),
- rawickiego 13,5% (stopa bezrobocia 10,1%).

W powiatach o najwyższej stopie bezrobocia w Wielkopolsce odsetek ten nie przekroczył 10%, z czego w powiecie chodzieskim, kolskim i śremskim jedynie 3% osób bezrobotnych zostało objętych jedną z form aktywizacji, co jest wynikiem niepokojącym. Wydatki na aktywizację bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wyniosły w I półroczu 2011r. 41 507,9 tys. zł.

Środki finansowe z Funduszu Pracy na pokrycie wydatków ponoszonych na działania aktywizacyjne są przyznawane powiatowym urządowi pracy na podstawie:

- środków przydzielonych wg algorytmu,
- wniosków sporządzonych przez PUP o dodatkowe środki z rezerwy MPIPS.

Środki przydzielone wg algorytmu na dany rok nie pokrywają w pełni potrzeb aktywizacyjnych, zwłaszcza w powiatach o wysokim wskaźniku bezrobocia. W związku z tym Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przeznacza dodatkowe środki finansowe na realizację programów aktywizacyjnych.

W Wielkopolsce w okresie od stycznia do końca września 2011r. wysokość pozyskanych dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy MPiPS wyniosła 16 337,6 tys. zł, z czego ponad połowa z nich przeznaczona jest na programy specjalne (zgodnie z art. 66a i 66b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). W sumie w 2011r. realizowanych jest 5 programów, w tym program skierowany dla pracowników zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, 45/50 Plus oraz kłęski żywiłowe.

Największą ilość dodatkowych środków na aktywizację bezrobotnych pozyskano w okresie od stycznia do września br. dla osób bezrobotnych w powiatach grodziskim, kępińskim, leszczyńskim, pilskim i tureckim. O dodatkowe fundusze w tym czasie wnioskowało 30 wielkopolskich powiatów, decyzji o przyznaniu środków nie otrzymało 13 z nich.

Szczegółowe zestawienie wielkości zastosowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz wysokości pozyskanych środków finansowych w poszczególnych powiatach zamieszczono w tabeli 2.

Wdrożenie Indywidualnych Planów Działań (IPD)

Jednym z ustawowych zadań wynikających z art. 34a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest sporządzanie indywidualnych planów działania dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu doprowadzenia ich do podjęcia odpowiedniego zatrudnienia.

Z definicji - zgodnie z zapisami ustawy w art. 2 ust. 10a - IPD oznacza plan działań obejmujący podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy. Plany takie powstają przy współpracy osoby bezrobotnej z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym, specjalistą ds. szkoleń czy też liderem klubu pracy. Osoba objęta IPD może skorzystać, jeśli jest do tego uprawniona, z odpowiedniej dla niej formy aktywizacji zawodowej. Indywidualny plan działania powinien zawierać w szczególności:

- działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie,
- działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy,
- planowane terminy realizacji poszczególnych działań,
- formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym lub innym pracownikiem urzędu pracy,
- terminy i warunki zakończenia realizacji indywidualnego planu działania.

W Wielkopolsce w I półroczu br. przygotowano takie dokumenty dla 24 752 osób bezrobotnych tj. dla co piątej osoby widniejącej w rejestrach

urzędów. Najmniej IPD wdrożono w powiatach średzkim 88, jarocińskim 96, kościańskim 135, konińskim 182 i rawickim 228, co stanowiło poniżej 10% stanu bezrobocia w końcu I półrocza br. W powiecie średzkim przy tak niskiej liczbie przygotowanych IPD występuje niekorzystny wskaźnik płynności bezrobocia, niski wskaźnik płynności rynku oraz niski wskaźnik wyłączeń z ewidencji, co łącznie daje niekorzystne przełożenie na wysokość stopy bezrobocia.

W powiatach gnieźnieńskim, kaliskim i złotowskim opracowano w I półroczu 2011r. łącznie 6 670 IPD, co w każdym z powiatów stanowiło ok. 40% populacji bezrobotnych. Stosunkowo dużo IPD przygotowuje się w większości powiatów o znacznym odsetku długotrwałego bezrobocia (poza konińskim i średzkim), gdyż jest to rodzaj wsparcia skierowany szczególnie ku tej grupie, pozwalający na utrzymanie jej aktywności. W powiecie poznańskim w analizowanym okresie wdrożono 1 526 IPD, co przy tak licznej liczbie bezrobotnych nie wydaje się wystarczającym działaniem.

Zgodnie z ustawą na urzędach pracy spoczywa obowiązek przygotowania indywidualnego planu działania dla bezrobotnego, który pozostaje w rejestrach nieprzerwanie przez okres co najmniej 180 dni od dnia rejestracji. To rozwiązanie powinno skuteczniej wpływać na zmianę sytuacji zawodowej klientów urzędów pracy poprzez identyfikację ich potrzeb, predyspozycji i oczekiwań, usystematyzowanie działań oraz zmotywowanie do samodzielnego działania.

Szczegółowe zestawienie realizacji indywidualnych planów działania w powiatach województwa wielkopolskiego zamieszczono w tabeli 2.

Tabela 2. Płynność bezrobocia na powiatowych rynkach pracy oraz działania na rzecz aktywizacji zawodowej powiatowych urzędów pracy

Powiat	Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2011	% udział liczby osób wyłączonej z ewidencji w I półroczu 2011 w ogólnej liczbie bezrobotnych	Udział podjęć pracy w wyłączeniach z rejestrów urzędów pracy w I półroczu 2011r.	Płynność bezrobocia I-VI 2011 (odpływ/napiływ; wskaźnik >1=spadek bezrobocia; wskaźnik <1=wzrost bezrobocia)	Płynność rynku w I półroczu 2011r. (podjęcia pracy/napiwy)	Liczba osób objętych aktywizacyjnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w I półroczu 2011	% udział osób objętych aktywizacyjnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w ogólnej liczbie bezrobotnych	Pozyskane dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy MPIPŚ w okresie I-IX 2011r. [w tys. zł]	Liczba osób, dla których przygotowano IPD w I półroczu 2011
wągrowiecki	18,4	58,5	0,5	1,04	0,52	319	7,2	1486,3	1503
złotowski	18,1	73,3	0,54	1,09	0,59	195	4,5	0,0	1615
chodzieski	16,1	51,1	0,46	0,97	0,45	94	3,1	0,0	716
ślupecki	15,2	67,5	0,53	1,13	0,6	250	7	41,6	864
koninowski	14,5	58,5	0,54	1,11	0,6	502	4,1	451,3	182
średzki	14,2	60,5	0,47	0,94	0,44	249	7,7	0,0	88
kolski	13,6	74,7	0,47	1,03	0,49	141	3	0,0	1313
czarnkowsko-trzcianecki	13,5	90,8	0,49	1,2	0,59	371	8,8	557,0	802
wrzesiński	13,1	73,4	0,48	1,04	0,5	362	9,5	0,0	1314
gnieźnieński	12,6	60,2	0,48	0,93	0,45	541	8,1	455,7	2730
jarociński	12,6	97,2	0,49	1,26	0,61	350	10,5	658,3	96
pleszewski	11,8	86	0,44	1,14	0,5	208	7,1	1350,0	593
turecki	11,5	84,4	0,5	1,07	0,53	279	7	2409,0	843
gostyński	11,3	89,2	0,57	1,14	0,65	178	5	0,0	353
pilski	10,8	87,6	0,4	1	0,4	656	10,9	1858,0	1324
szamotulski	10,7	78,9	0,48	1,07	0,51	303	8,5	0,0	431
krotoszyński	10,4	89	0,53	1,04	0,55	429	13,1	224,5	329
obornicki	10,4	78,3	0,46	0,94	0,43	219	9,6	0,0	636
rawicki	10,1	83,5	0,51	1,19	0,61	357	13,5	690,3	228
ostrowski	9,9	97,7	0,52	1,27	0,66	654	10,6	386,0	1162
ostreszowski	9,4	82,5	0,59	1,06	0,62	77	3,6	313,2	582
grodziski	9	63	0,51	0,92	0,47	99	5,3	1500,6	431

średni	8	96,1	0,61	1,11	0,68	61	3,4	0,0	402
kaliski	7,9	80,5	0,41	1,08	0,45	391	6,3	155,7	2325
kościański	7,9	106,3	0,54	1,18	0,63	215	10	0,0	135
leszczyński	7,8	92,1	0,59	1,15	0,67	243	5,9	1984,6	847
międzychodzki	7,1	167,8	0,47	1,2	0,57	239	25,9	0,0	168
kępiński	5,9	82,5	0,51	0,91	0,47	269	16,8	1644,6	435
nowotomyski	5,9	107,9	0,48	1,05	0,51	236	13,5	0,0	325
wolsztyński	5,4	121,2	0,53	1,19	0,63	201	14,7	0,0	454
poznański	3,5	90,2	0,46	1	0,46	973	6	170,9	1526

3. Współpraca z partnerami na lokalnych rynkach pracy

Nadrzędnym zadaniem publicznych służb zatrudnienia jest podnoszenie poziomu zatrudnienia. Wymaga to działań wpływających na zaspokojenie potrzeb kadrowych pracodawców i na tworzenie nowych miejsc pracy. Powiatowe urzędy pracy swoją działalnością mają wspierać relacje pomiędzy potencjalnymi pracownikami i pracodawcami, m.in. poprzez pośrednictwo pracy, przygotowywanie bezrobotnych do rozmów z pracodawcami, wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy. Realizacja tych zadań w dużym stopniu zależy od możliwości współpracy z partnerami, czyli pracodawcami, co przekłada się na liczbę ofert udostępnianych osobom zarejestrowanym w PUP.

Zaangażowanie sił w pozyskiwanie nowych partnerów przekłada się na liczbę ofert pracy wpływających do PUP. Powiaty, w których w I półroczu 2011 r. pozyskano najwyższe liczby ofert pracy, czyli powiat: poznański, ostrowski, gnieźnieński, szamotulski i pilski, cechuje równocześnie prężność w nawiązywaniu kontaktów z nowymi pracodawcami. Jednocześnie niewielka liczba partnerów, zarówno nowych jak i starych, jak w przypadku powiatów: słupeckiego, średzkiego, międzychodzkiego czy wolsztyńskiego, przekłada się na niższą liczbę ofert pracy, jakimi posługują się lokalni pośrednicy pracy.

Te ogólne tendencje i zależności warunkowane są innymi czynnikami, które przyczyniają się do rozbieżności, jak np. w powiecie kolskim czy obornickim, gdzie dane nie wskazują zależności pomiędzy liczbą ofert a liczbą partnerów. Ważną zmienną modyfikującą tą zależność jest liczba ofert zgłaszanych przez poszczególnych partnerów. Analizując dane otrzymane z PUP dotyczące 5 pracodawców, którzy zgłosili najwięcej ofert pracy w miesiącu, można zauważyć duże rozbieżności pomiędzy znaczeniem tych partnerów.

Przykładowo w czerwcu 2011 r. pięciu pracodawców o największym zapotrzebowaniu na nowych pracowników zgłosiło od 149 ofert w powiecie gnieźnieńskim do 12 w powiecie chodzieskim, w maju od 270 w powiecie gnieźnieńskim do 10 w powiecie średzkim. Wynika z tego, że współpraca z dużymi, rozwijającymi się firmami często skutkuje lepszymi efektami niż pozyskiwanie wielu drobnych partnerów. Z drugiej strony, w wielu powiatach pośrednictwo pracy prowadzone przez PUP stanowi jedną z bardziej skutecznych metod pozyskiwania pracownika dla pracodawców, co jest formą wspierania lokalnej przedsiębiorczości. Jednocześnie duża liczba i zróżnicowanie partnerów może przełożyć się na zróżnicowane zapotrzebowanie na kwalifikacje poszukiwane wśród potencjalnych pracowników.

Należy także podkreślić, że powiaty różnią się między sobą możliwo-

ściami w pozyskiwaniu partnerów, co jest efektem nierównomiernego rozmieszczenia podmiotów gospodarczych w województwie. Na możliwości rozwoju tej współpracy rzutować mogą także postrzeganie powiatowych urzędów pracy przez pracodawców oraz formalności, jakie należy wypełnić składając oferty do PUP.

Za szczególny typ partnera urzędów pracy można uznać agencje zatrudnienia. Podmioty te współpracują z 18 powiatowymi urzędami pracy, z czego najwięcej w powiecie poznańskim (19), kolskim (8) i grodziskim (7). W tych powiatach można zauważyć co najmniej średni poziom liczby ofert pracy. Trzeba pamiętać, że współpraca z agencjami możliwa jest w powiatach, w których (lub w których pobliżu) funkcjonują tego typu podmioty oraz istnieją pracodawcy korzystający z ich usług. Stąd częściej na taką współpracę decydują się urzędy pracy z powiatów o niższej stopie bezrobocia, w których funkcjonuje więcej firm. Główną formą współpracy w 17 powiatach jest przyjmowanie, rozpowszechnianie i realizacja ofert pracy krajowych, czyli krajowe pośrednictwo pracy. Ponadto współpraca przyjmuje formy wymiany informacji czy pośrednictwa zagranicznego. Dotychczasowa współpraca nie polega zatem na przejmowaniu przez agencje pewnych zadań PUP lub ich wspieraniu, ale na świadczeniu przez powiatowe urzędy pracy usługi agencjom pracy.

Wpływ liczby pozyskiwanych ofert pracy oraz partnerów na stopę bezrobocia jest niejednoznaczny, ponieważ duże znaczenie mają tutaj dodatkowe czynniki kształtujące bezrobocie w wymiarze lokalnym.

Powiaty o wyższej stopie bezrobocia i o relatywnie niższych szansach na zdobycie owych partnerów, ze względu na położenie geograficzne i sytuację przedsiębiorczości w ich obrębie, przejawiają jednak zaangażowanie w zdobywanie nowych partnerów w walce z bezrobociem.

Szczegółowe informacje na temat współpracy z partnerami w poszczególnych powiatowych urzędach pracy przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Współpraca powiatowych urzędów pracy z partnerami na lokalnych rynkach pracy

Powiat	Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2011	Napływ ofert pracy I-VI 2011	Współpraca PUP z agencjami zatrudnienia - liczba agencji	Liczba partnerów powiatowego urzędu pracy w końcu 2010r	Liczba nowych partnerów (w stosunku do poprzedniego półrocza)
wągrowiecki	18,4	824	2	904	101
złotowski	18,1	599	0	1998	65
chodzieski	16,1	648	0	273	73
śłupecki	15,2	418	0	294	5
koniński	14,5	1111	0	2567	342
średzki	14,2	508	0	360	2
kolski	13,6	696	8	1133	566
czarnkowsko-trzcianecki	13,5	748	2	3194	127
wrzesiński	13,1	960	1	1315	80
gnieźnieński	12,6	1952	5	2752	412
jarociński	12,6	632	0	523	0
pleszewski	11,8	1386	0	857	131
turecki	11,5	633	0	2975	34
gostyński	11,3	678	0	1694	53
pilski	10,8	1677	1	4654	265
szamotulski	10,7	1659	6	1403	185
krotoszyński	10,4	932	0	3082	52
obornicki	10,4	912	1	1430	2
rawicki	10,1	834	0	2001	123
ostrowski	9,9	2379	5	733	187
ostrzeszowski	9,4	638	0	501	17
grodzki	9	796	7	1253	34
śremski	8	468	2	1102	78
kaliski	7,9	1054	0	639	136
kościański	7,9	857	5	368	60
leszczyński	7,8	1405	3	1400	200
międzychodzki	7,1	511	1	125	21
kępiński	5,9	664	1	2590	24
nowotomyski	5,9	523	5	907	115
wolsztyński	5,4	510	1	815	22
poznański	3,5	4480	19	15849	531

Podsumowanie

Działania powiatowych urzędów pracy stanowią jeden z ważniejszych czynników kształtujących sytuację na rynku pracy. Powinny one pełnić rolę łącznika pomiędzy podmiotami rynku pracy, z jednej strony wspierając bezrobotnych i poszukujących pracy w odnalezieniu się na rynku pracy, z drugiej ułatwiając pracodawcom zaspokojenie ich potrzeb kadrowych.

Funkcjonowanie PUP-ów i ich możliwości działania zdeterminowane są jednak szeregiem czynników wynikających z sytuacji poszczególnych powiatów i poziomu ich rozwoju, gospodarki, przepisów prawnych, etc. Bez rozpoznania kontekstu działań poszczególnych urzędów pracy nie można zatem oceniać ich faktycznej efektywności. Rozwiązania, które przynoszą efekty w pewnych powiatach, mogą okazać się zbędne lub nieefektywne w momencie wdrażania ich na innych obszarach. Istnieją jednak pewne dobre praktyki, mogące wpływać na skuteczność działań PUP.

Planowanie i wdrażanie działań powinno opierać się na dokładnym rozpoznaniu warunków funkcjonowania danego urzędu pracy. Niezbędne zatem staje się gromadzenie i profesjonalne przetwarzanie danych na temat zasobu sił roboczych i zapotrzebowanie na niego w powiecie oraz pozyskiwanie dodatkowych informacji o szansach i zagrożeniach dla lokalnego rynku pracy. Należy tu uwzględnić także dane dotyczące faktycznej efektywności prowadzonej aktywizacji (czyli jej wpływie na wzrost zatrudnienia) i celowości jej zastosowania wobec lokalnych możliwości.

Analizy powinny dotyczyć także zapotrzebowania rynku pracy na kompetencje i umiejętności oraz stopnia zaspokojenia potrzeb pracodawców w tym zakresie przez osoby pozostające w rejestrach urzędów pracy. Pomoże to w realizowaniu podstawowych usług rynku pracy - pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego, poprzez usprawnienie poszukiwania kandydatów na stanowisko oraz wyznaczania działań mających przygotowywać bezrobotnych na wyzwania rynku pracy i spełnianie jego oczekiwań.

Gruntowana znajomość specyfiki lokalnego rynku pracy przekłada się także na większą możliwość tworzenia programów współfinansowanych ze środków europejskich i dających możliwość trafnego działania w warunkach powiatu.

Wobec współczesnych wyzwań polityki rynku pracy niezmiernie ważny staje się kontakt z podmiotami funkcjonującymi na rynku pracy. Możliwości współpracy z pracodawcami pozwala na pozyskiwanie wielu informacji, wykraczających poza standardowe usługi rynku pracy. Otwarcie na pracodawców

oraz udzielanie im informacji z zakresu lokalnego rynku pracy pozwoli na lepszą współpracę i podniesie znaczenie urzędów w wymiarze lokalnym. Jednocześnie dysponując przekrojowym spojrzeniem na lokalny rynek pracy powiatowe urzędy pracy powinny skłaniać się ku szerszej współpracy z innymi instytucjami z obszaru edukacji, gospodarki i polityki społecznej, co może usprawnić politykę zatrudnienia prowadzoną w powiecie.

Dynamika rynku pracy, zmiany systemowe w zarządzaniu i finansowaniu publicznych służb zatrudnienia oraz determinowanie rynku pracy przez czynniki gospodarczo-polityczne powinny skłaniać PUP do podejmowania nowych rozwiązań i aktywnego uczestnictwa w życiu powiatu poprzez:

- znajomość mocnych i słabych stron powiatu,
- ciągłą analizę sytuacji kadrowej na rynku,
- wdrażanie IPD,
- pozyskiwanie ofert pracy,
- współpracę z agencjami zatrudnienia,
- współpracę z edukacją.

Prognoza zatrudnienia w regionie
w oparciu o najbliższe zamiary rekrutacyjne
wielkopolskich firm i planowane inwestycje

Dla określenia prognoz rynku pracy na kwalifikacje zawodowe oraz poznania obszarów gospodarki o potencjale wpływania na kształt zatrudnienia w regionie, Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy podjęło badania ankietowe. Były one realizowane cyklicznie w powiatowych urzędach pracy, z osobami które współpracują z WORP. Pytania w nich zawarte miały pomóc określić obecny i prognozowany popyt na pracę. Jednocześnie rozpoznanie planów zatrudnieniowych stanowiło jeden z głównych celów badania pracodawców województwa wielkopolskiego, którzy zatrudniają co najmniej 20 pracowników.

W oparciu o te dwa źródła informacji, przyjęte zostały zróżnicowane wskaźniki informujące o prognozowanym i obecnym zapotrzebowaniu na kadry. Są to:

- Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie – określenie, na jakie zapotrzebowanie na pracowników jest w stanie odpowiedzieć lokalny rynek pracy;
- Oferty pracy trudne do realizacji – określenie, na jakiego typu zapotrzebowanie lokalny rynek pracy nie jest w stanie odpowiedzieć odpowiednią kadrą;
- Plany zatrudnieniowe zgłaszane przez pracodawców – roczna prognoza zapotrzebowania znaczących firm w regionie na pracowników, wg branży, zawodów oraz liczby stanowisk planowanych do obsadzenia;
- Planowane inwestycje w regionie – oszacowanie wpływu inwestycji na tworzone miejsca pracy oraz rozpoznanie sfer rozwojowych, które wygenerują nowe miejsca pracy.

Bazując na informacjach na temat powyższych obszarów, przygotowano poniższą analizę i prognozę zatrudnienia dla województwa wielkopolskiego. Zakres danych obejmuje informacje pozyskane w trakcie regularnych badań wśród powiatowych urzędów pracy oraz deklaracje uzyskane w badaniu ankietowym pracodawców, którzy zatrudniają 20 i więcej pracowników. Stanowią one zatem fragment wiedzy o rynku pracy, pozwalający jednak na wskazanie pewnych kierunków jego rozwoju.

Zapotrzebowanie pracodawców na nowych pracowników

Najważniejsze informacje pozwalające określić prognozowane zapotrzebowanie na kadry pochodzą od pracodawców, którzy korzystają z zasobów siły

robotniczej na rynku pracy. Ich plany odnośnie zwiększenia liczby etatów lub uzupełnienia luk kadrowych pozwalają zarysować zapotrzebowanie na pracowników pod względem liczby i zawodów. Jednocześnie wskazanie relacji pomiędzy tym zapotrzebowaniem a odzewem, jaki otrzymuje ono na rynku pracy, pozwala oszacować dostępność pracowników – czyli określić, jakie stanowiska pracy są łatwe do obsadzenia, a które sprawiają trudności w pozyskaniu osób z odpowiednimi kwalifikacjami.

Badanie „Pracodawcy jako kreatorzy polityki kadrowej” jest cyklicznym badaniem WORP przeprowadzanym metodą ankiety elektronicznej wśród pracodawców województwa wielkopolskiego zatrudniających minimum 20 pracowników¹⁵. W pierwszej turze badania, która odbyła się w lipcu i sierpniu 2010r. uzyskano odpowiedzi od 205 pracodawców, z czego 112 było podmiotami prywatnymi, a 93 podmiotami publicznymi. Faktycznie zbadani pracodawcy zatrudniali od 2¹⁶ do 2 480 pracowników. Szczegółowy rozkład stanu kadrowego u badanych pracodawców przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Stan zatrudnienia badanych pracodawców

Wielkość zatrudnienia		Liczba firm	%
Przedział	<= 19	9	4,4
	20 - 30	45	22,0
	31 - 50	57	27,8
	51 - 100	47	22,9
	101 - 250	29	14,1
	251 - 500	7	3,4
	501+	11	5,4
	Ogółem	205	100,0

Respondenci w 55 przypadkach (26,8% badanych pracodawców) zadeklarowali planowany wzrost zatrudnienia w ciągu najbliższego półrocza. Najczęściej były to podmioty prowadzące działalność związaną z edukacją – 11 respondentów, następnie z produkcją pozostałych wyrobów¹⁷ – 6 respondentów oraz z administracją publiczną, obroną narodową, obowiązkowymi zabezpieczeniami społecznymi – 5 respondentów. Zatrudnienie nowych pracowników

15 Badanie zostało przeprowadzone w lipcu/sierpniu 2011r., przy użyciu techniki badań kwestionariuszowych CAWI, na próbie 396 pracodawców. Selekcja pracodawców zatrudniających od 20 osób oraz dobór próby (oparty na kryterium warstwowania, jakim był powiat) zostały dokonane na podstawie danych z Izby Skarbowej (stan na 31.12.2010r.). Zwrot ankiet wyniósł 205 ankiet.

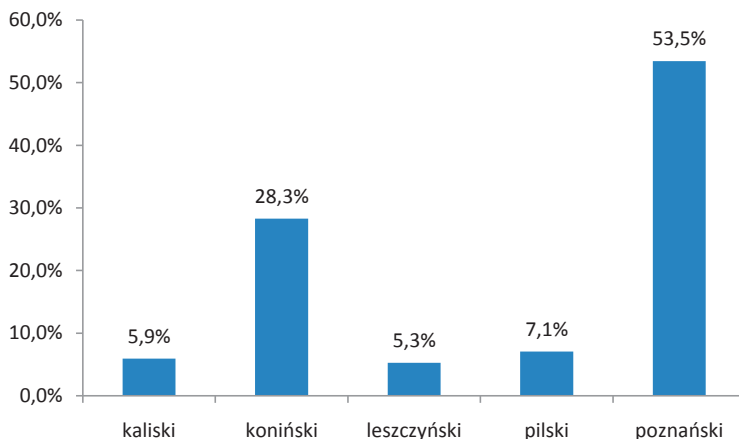
16 9 pracodawców według deklaracji zatrudnia mniej niż 20 pracowników, zazwyczaj było to o 1-2 osoby mniej. Ta niezgodność z założeniami badania wynika ze zmian kadrowych w firmach od końca 2010 roku.

17 Dział sekcji PKD 2007 obejmujący m.in. produkcję wyrobów jubilerskich i biżuterii, instrumentów muzycznych, sprzętu sportowego, gier i zabawek, urządzeń i wyrobów medycznych.

deklaruje 21,5% zbadanych pracodawców z sektora publicznego i 31,3% pracodawców prywatnych. Plany rekrutacyjne posiada 24 pracodawców z subregionu poznańskiego i 11 z subregionu kaliskiego.

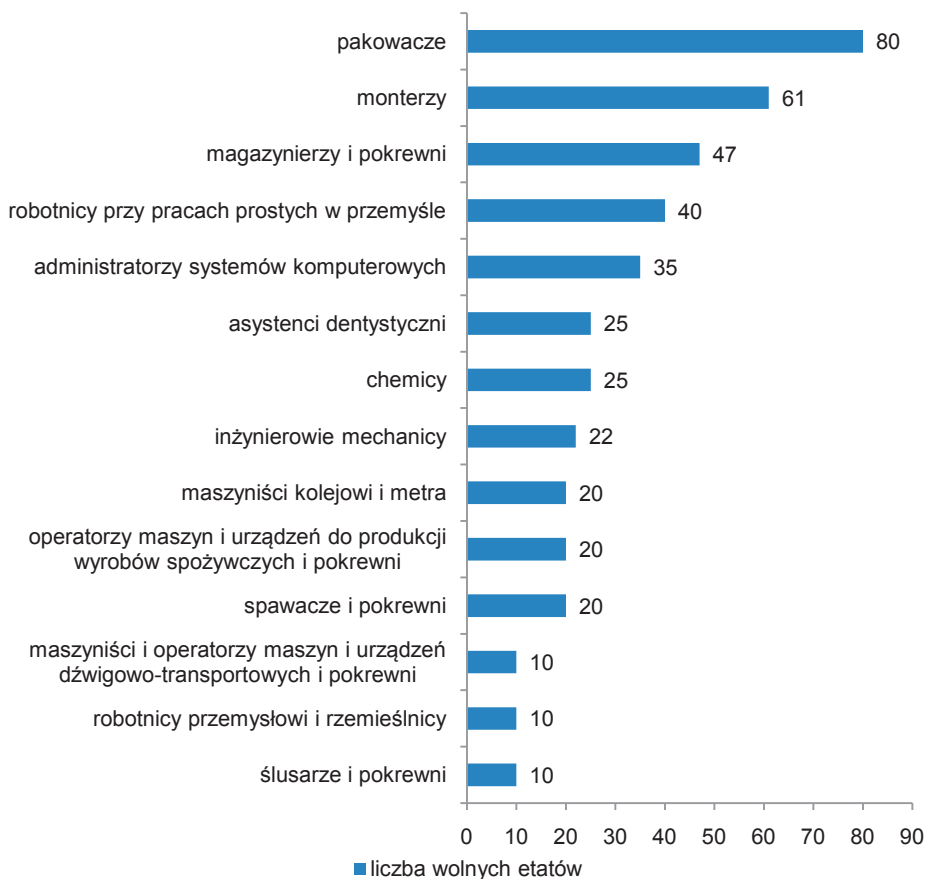
Pracodawcy z branż, w których najczęściej chciano zatrudniać, nie planowali jednak największych rekrutacji. Zapotrzebowanie na dużą liczbę pracowników zgłoszono w produkcji artykułów spożywczych – łącznie 110 planowanych rekrutacji, produkcji pojazdów samochodowych i przyczep – 100 oraz w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport – 75 rekrutacji. Ogólnie badani pracodawcy, deklarujący wzrost zatrudnienia, przewidują przeprowadzenie 608 rekrutacji. Największe zapotrzebowanie na pracowników deklarują pracodawcy z terenu subregionu poznańskiego, co obrazuje wykres 1.

Wykres 1. Udział procentowy poszczególnych subregionów w liczbie planowanych rekrutacji.

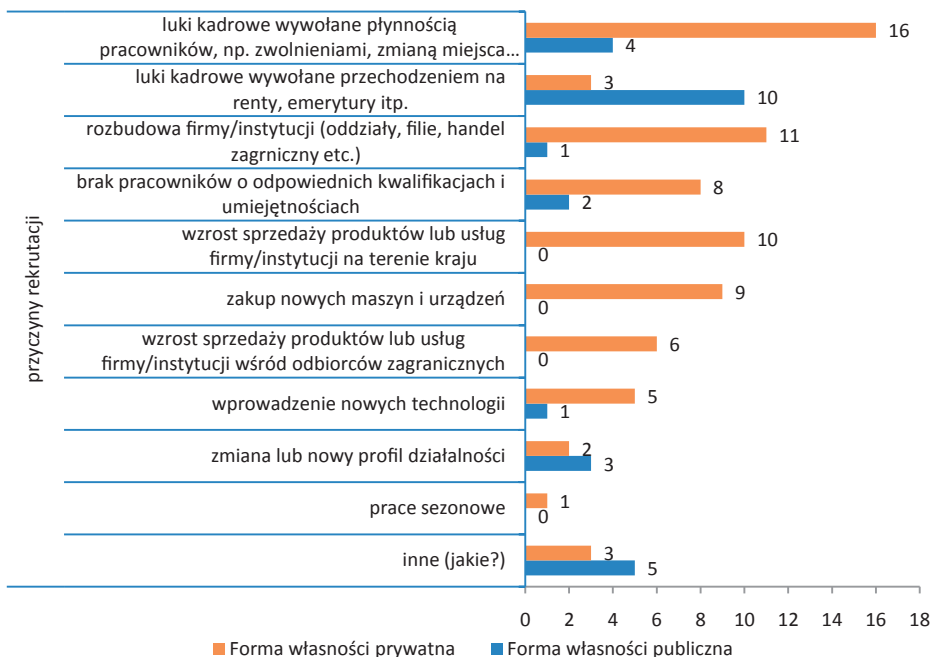
Bliżej określonych przez pracodawców – pod względem poszukiwanego zawodu – zostało 579 wolnych stanowisk pracy. Należy zauważyć, że pracodawcy planują zatrudnienie pracowników w aż 69 różnych grupach zawodowych, z czego 17 są to pojedyncze miejsca pracy. Najwięcej wolnych etatów – niemal 75% wszystkich wolnych miejsc pracy – zostanie utworzonych w firmach lub instytucjach respondentów w 14 zawodach, związanych głównie z rzemiosłem, przemysłem i produkcją. Przewidywany popyt na pracę w przypadku pracowników o wykształceniu wyższym dotyczy w największym stopniu osób, które ukończyły kierunki techniczne i ścisłe. Sygnalizowane zapotrzebowanie według zawodów przedstawia wykres 2.

Wykres 2. Zawody o przewidywanej największej ilości wolnych miejsc pracy w II półroczu 2011r.

Poszukiwanie nowych pracowników było efektem różnych sytuacji, rodzących zapotrzebowanie na kadry. W przypadku pracodawców prywatnych decydują się oni na przyjęcie nowej osoby najczęściej wobec konieczności uzupełnienia luk kadrowych, wywołanych rotacją na stanowiskach. W przypadku pracodawców z sektora publicznego rekrutacja była powodowana naturalnym odpływem pracowników na emerytury lub w wyniku pogorszenia stanu zdrowia. W sektorze prywatnym dużą rolę w tworzeniu nowych miejsc pracy odegrała koniunktura (popyt na usługi i produkty firmy) oraz prowadzone inwestycje. Szczegółowy rozkład przyczyn rekrutacji przedstawia wykres poniżej.

Wykres 3. Przyczyny skłaniające wielkopolskich pracodawców do prowadzenia rekrutacji

* wśród innych podawane były: zastępstwo, awans poprzednika, tworzenie nowych oddziałów szkolnych, odgórny wzrost możliwości zatrudnieniowych (instytucje publiczne)

Dominacja w sektorze prywatnym zatrudnienia wynikającego z dobrej sytuacji firmy jest pozytywną prognozą na przyszłość. Plany rekrutacyjne zgłasza 35,4% pracodawców, którzy określają swoją kondycję finansową jako dobrą, o pełnej płynności finansowej i możliwościach rozwoju oraz 22,3% pracodawców o kondycji stabilnej (ale nie pozwalającej na rozwój). Te firmy częściej myślą o uzupełnieniu stanu kadrowego, niż o jego zmniejszeniu.

Niemal co czwarty pracodawca napotkał podczas procesu rekrutacji na trudności w znalezieniu pracownika, który spełniałby jego oczekiwania i wymagania. Najczęściej byli to pracodawcy z subregionu poznańskiego (44%) oraz kaliskiego (24%). U niektórych pracodawców nie była to sytuacja wyjątkowa i powtarzała się w trakcie kilku rekrutacji. Pracodawcy, którzy wskazali na takie trudności, zostali poproszeni o wskazanie do trzech zawodów lub stanowisk, podczas których obsadzania wystąpiły komplikacje. W ten sposób pracodawcy wskazali, że trudności nastąpiły podczas poszukiwania pracowników na 82 stanowiska, które można zakwalifikować do 52 grup elementarnych według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności.

Najczęściej napotymane trudności dotyczyły zatrudnienia robotników przemysłowych i rzemieślników (33 stanowiska) oraz specjalistów (20 stanowisk), przy czym w przypadku specjalistów problemy te często mogły być efektem wymaganych od nich dodatkowych uprawnień lub umiejętności. Trudności nie wystąpiły natomiast w przypadku pracowników biurowych, co może świadczyć o względnym nasyceniu rynku pracy tego rodzaju pracownikami. Nie nastąpiło trudności znalezienie pracownika usług osobistych, sprzedawców, techników. Przedstawiciele tych profesji jest sporo na rynku pracy, jednak trudności mogą wynikać z dodatkowych oczekiwań pracodawców. Także to mogło mieć znaczenie podczas rekrutacji kierowców samochodów ciężarowych (podanych 6 razy), gdzie pracodawcy zwykle oczekują doświadczenia zawodowego oraz dodatkowych uprawnień na przewóz towarów.

Tabela 2. Stanowiska sprawiające trudności w trakcie rekrutacji wg wielkich grup zawodowych

Grupa zawodowa		Liczba stanowisk sprawiających pracodawcom trudności do obsadzenia
Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy		6
Specjaliści		20
W tym:	Lekarze specjaliści	3
	Inżynierowie (różnego rodzaju)	6
Technicy i inny średni personel		4
W tym:	Przedstawiciele handlowi	2
Pracownicy biurowi		0
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy		4
W tym:	Sprzedawcy	2
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy		1
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy		33
W tym:	Spawacze i pokrewni	4
	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	4
	Elektrycy i elektrycy	4
	Krawcy i krojczowie	4
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń		12
W tym:	Kierowcy samochodów ciężarowych	6
Pracownicy przy pracach prostych		2
Razem		82

Wszyscy respondenci zostali poproszeni o określenie szans na pozyskanie pracownika w pewnych bardzo ogólnych grupach zawodowych, wydzielonych na podstawie wymaganych kwalifikacji i pełnionych obowiązków. W ocenie mieli się kierować swoim dotychczasowym doświadczeniem wyniesionym z procesów rekrutacji prowadzonych na terenie Wielkopolski. Zestawienie wyników tego oszacowania szans pozyskania pracownika przedstawia tabela 3.

Pracodawcy, którzy prowadzili rekrutację na poszczególne stanowiska, dobrze oceniają szanse na znalezienie pracowników biurowych oraz pracowników niewykwalifikowanych. Można uznać, że oczekiwania pracodawców wobec tego rodzaju pracowników zgodne są z zasobami i potencjałem osób poszukujących pracy. Co drugi pracodawca napotkał na trudność z zatrudnieniem specjalisty lub pracowników produkcyjnych, liniowych, a dla co dziesiątego pracodawcy okazał się to poważny problem. Najbardziej problematyczne do obsadzenia okazują się jednak stanowiska kierownicze i dyrektorskie, w przypadku których dla zdecydowanej większości pracodawców okazało się to trudnością.

Tabela 3. Ocena stopnia trudności w pozyskaniu odpowiedniego pracownika w Wielkopolsce .

Rodzaj pracownika	specjaliści z wyższym wykształceniem		stanowiska dyrektorskie i kierownicze, menagerowie		pracownicy biurowi		pracownicy produkcyjni, liniowi, fizyczni z uprawnieniami specjalistycznymi		pracownicy niewykwalifikowani	
	liczba wskazań	%	liczba wskazań	%	liczba wskazań	%	liczba wskazań	%	liczba wskazań	%
jest to poważny problem	12	10,3%	14	22,2%	2	1,6%	13	11,0%	0	0,0%
jest to kłopotliwe, ale możliwe do realizacji	62	53,0%	41	65,1%	21	16,8%	54	45,8%	12	13,6%
nie ma problemu ze znalezieniem takiego pracownika	43	36,8%	8	12,7%	102	81,6%	51	43,2%	76	86,4%
Liczba pracodawców, którzy prowadzili rekrutację na dane stanowisko	117		63		125		118		88	

Pozyskane od pracodawców informacje przewidują, że do końca 2011 roku poszukiwani będą głównie pracownicy związani z produkcją przemysłową, zwłaszcza z zakresu prac wytwórczych. Zapotrzebowanie na specjalistów

będzie zróżnicowane i uzależnione od bieżących potrzeb firm oraz ich wąskich specjalizacji. Zgodnie z opiniami pracodawców nie powinny wystąpić trudności podczas prób wypełnienia wolnych etatów. Największe zapotrzebowanie na pracowników, ale i trudności w wypełnieniu wolnych miejsc pracy, cechuje subregion poznański i kaliski. Plany rekrutacyjne w poszczególnych zawodach oraz dotychczasowe trudności napotymane w trakcie rekrutacji wskazują, że w Wielkopolsce mogą nastąpić problemy w pozyskaniu pracowników wykwalifikowanych, zarówno na stanowiska produkcyjne, jak i specjalistyczne.

Zaspokojenie potrzeb kadrowych z perspektywy powiatowych urzędów pracy

Powiatowe urzędy pracy są czynnie zaangażowane w ocenę sytuacji i oszacowanie zagrożeń na lokalnym rynku pracy. To sprawia, że stanowią one cenne źródło informacji o procesach na nim przebiegających.

Regularne pozyskiwanie z PUP dodatkowych informacji pozwala na wskazanie zawodów, które są problematyczne dla osób zajmujących się pośrednictwem pracy – ze względu na ich niedobór lub nadmiar na rynku.

Jednym ze zjawisk pozwalających określić kondycję rynku pracy oraz kształtujących stan zatrudnienia jest sytuacja, w której pomimo tego, że pracodawcy zgłaszają zapotrzebowanie na pracowników, ich oferty pracy nie zostają zrealizowane. Jest to znaczący problem ponieważ zatrudnienie kompetentnych, posiadających wysokie kwalifikacje pracowników jest jednym z warunków mogących w znacznym stopniu przyczynić się do zwiększenia zysków oraz wzmocnienia pozycji firmy na rynku. Niemożność obsadzenia wolnych stanowisk, zwłaszcza tych, które wymagają określonych kompetencji i kwalifikacji jest wyjątkowo szkodliwym zjawiskiem. Niezaspokojone potrzeby kadrowe niekorzystnie wpływają na funkcjonowanie przedsiębiorstwa, które bez wykwalifikowanych specjalistów nie jest w stanie efektywnie realizować swoich zadań, co w efekcie osłabia jego konkurencyjność, hamuje rozwój oraz uniemożliwia ewentualne dalsze zwiększenia zatrudnienia.

Można zakładać, że przyczyną takiej sytuacji jest niedopasowanie oczekiwań i potrzeb pracodawców do kwalifikacji oferowanych przez osoby bezrobotne. Taki stan rzeczy natomiast może wynikać z niedopasowania kierunków kształcenia oraz programów nauczania w placówkach oświatowych do potrzeb rynku pracy (w przypadku młodych bezrobotnych) lub dezaktualizacji posiada-

nych kwalifikacji i nie nabywania nowych (w przypadku osób starszych).

Aby dokładnie przeanalizować to zjawisko od marca br. co miesiąc pozyskiwano z powiatów województwa wielkopolskiego informacje dotyczącego ofert pracy, które sprawiały szczególnie trudności w realizacji. Wykres nr 4 pokazuje liczbę powiatów, które w okresie realizacji badania (od marca do sierpnia br.) wskazały trudności w realizacji ofert pracy dotyczących poszczególnych zawodów.

Wykres 4. Zawody, w jakich trudno było znaleźć pracowników w 2011 r.

Wykres 4 przedstawia dane będące zestawieniem informacji otrzymanych z wszystkich powiatów województwa wielkopolskiego, dlatego można stwierdzić, że w całym regionie występuje problem ze znalezieniem pracowników w wymienionych zawodach.

Najbardziej problematyczne okazały się oferty pracy skierowane dla kierowców samochodów ciężarowych. Może to wynikać, z faktu, że zawód ten występuje we wszystkich gałęziach gospodarki, wymaga odpowiednich aktualnych uprawnień, doświadczenia oraz wysokiej dyspozycyjności. Ponadto pracodawcy zgłaszający oferty pracy do PUP mieli problem ze znalezieniem pracowników na stanowiska przedstawicieli handlowych, wykwalifikowanych robotników przemysłowych i rzemieślników czy operatorów maszyn i urządzeń.

Podczas analizy sytuacji poszczególnych powiatów zauważalne jest, że niektóre spośród nich mają stałe problemy z pozyskaniem określonych pracowników, co wskazuje na lokalne zapotrzebowanie na wybrane zawody. Do takich powiatów można zaliczyć: powiat czarnkowsko – trzcianecki (operatorzy maszyn do obróbki drewna), powiat gnieźnieński (konsultanci/agenci sprzedaży bezpośredniej), powiat gostyński (diagności uprawnieni do wykonywania badań technicznych pojazdów), powiat kościański (kierowca samochodu ciężarowego),

powiat śremski (kierowca samochodu ciężarowego), powiat turecki (kierowca samochodu ciężarowego).

W ramach badania przeanalizowano również przyczyny trudności w realizacji ofert pracy. Najczęściej wskazywaną przeszkodą w realizacji ofert pracy było niewystarczające doświadczenie zawodowe osób bezrobotnych oraz brak koniecznych umiejętności, niezbędnych do wykonywania wymaganych zadań.

Na podstawie zgromadzonych informacji można stwierdzić, że ww. problemy występują we wszystkich powiatach województwa wielkopolskiego. Na wykresie nr 5 zamieszczono najczęściej wymieniane w 2011 r. problemy, jakie uniemożliwiają realizację ofert pracy. Analiza została przeprowadzona w oparciu o dane uzyskiwane z powiatowych urzędów pracy co miesiąc od stycznia 2011 r.

Wykres 5. Przyczyny trudności w realizacji ofert pracy zgłaszanych do PUP w 2011 r.

Sporadycznie pracownicy PUP wskazywali na takie trudności jak: brak koniecznych uprawnień, brak motywacji do pracy osób bezrobotnych czy niespełnianie oczekiwań pracodawcy z innych przyczyn.

Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że problemy kadrowe pracodawców wynikają głównie z niemożności zatrudnienia pracowników, posiadających kompetencje umożliwiające efektywne i wydajne wykonywanie obowiązków zaraz po podjęciu zatrudnienia.

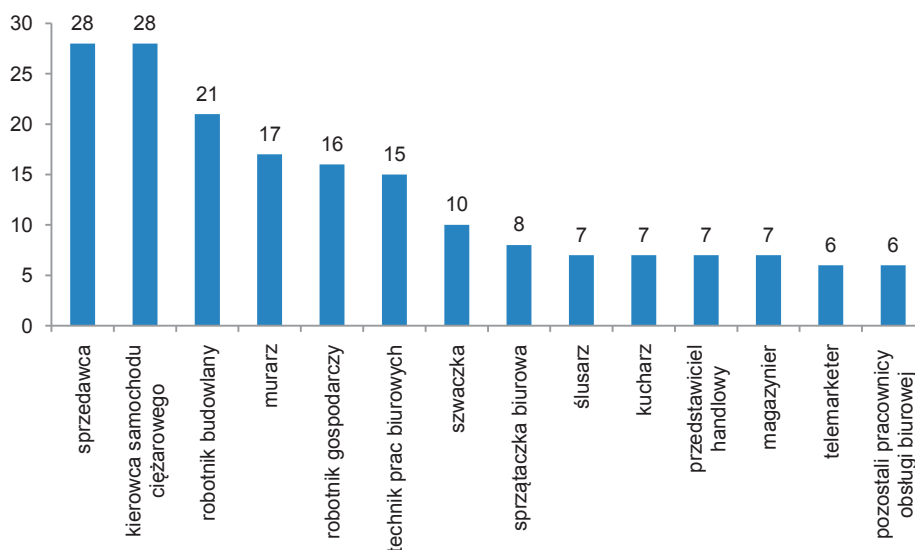
Należy podkreślić, więc jak ważnym jest szczegółowe pozyskiwanie i gromadzenie informacji na temat sytuacji gospodarczej oraz stałego monitorowania zmian zachodzących na rynku pracy. Takie analizy pozwalają przewidzieć

z dużym prawdopodobieństwem, jacy specjaliści będą poszukiwani, a na jakie zawody w najbliższej przyszłości nie będzie zapotrzebowania. Stworzenie tego rodzaju prognoz jest możliwe m. in. poprzez analizę inwestycji, jakie są realizowane na określonym obszarze czy obserwowanie rozwoju poszczególnych branż. Brak takiej wiedzy może doprowadzić do sytuacji, w której rosnącemu bezrobociu będzie towarzyszył stały i uporczywy dla gospodarki deficyt określonych profesji na rynku pracy oraz wzrost specjalistów w dziedzinach, którymi rynek jest nasycony. Chcąc dowiedzieć się, jakich zawodów brakuje na wielkopolskim rynku pracy, w ramach projektu WORP sprawdzono, jakie zawody są najbardziej pożądane, a jakie możemy zaliczyć do nadwyżkowych.

Od początku roku, co kwartał gromadzono informacje na temat tego, na jakie zawody istnieje odczuwalne zapotrzebowanie w powiatach województwa wielkopolskiego, a także jakimi profesjami lokalne rynki są już nasycone.

Na podstawie informacji uzyskanych od pracowników powiatowych urzędów pracy można stwierdzić, że do najbardziej deficytowych zawodów w perspektywie województwa należy zaliczyć: sprzedawcę, kierowcę samochodu ciężarowego oraz robotnika budowlanego. Wykres został sporządzony w oparciu o liczbę powiatów, które na przestrzeni trzech ostatnich kwartałów wskazały określony zawód jako deficytowy.

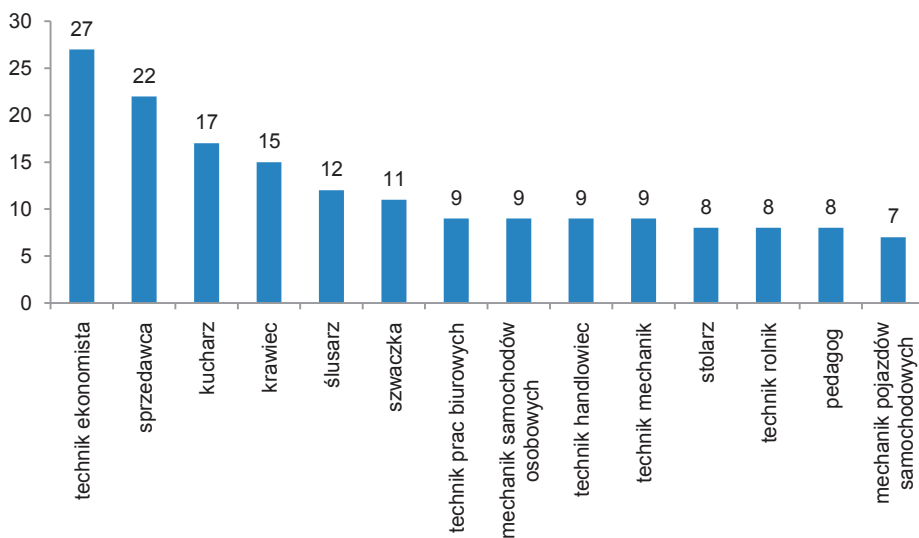
Wykres 6. Zawody, na jakie było zapotrzebowanie w 2011 r.

Spośród zawodów nadwyżkowych, najczęściej powiatów wskazało na takie profesje jak: technik ekonomista i sprzedawca. Przez cały okres badania,

były one stale wymieniane przez pracowników powiatowych urzędów pracy jako zawody, na które nie ma aktualnie zapotrzebowania na rynku pracy. Poniższy wykres został sporządzony w oparciu o liczbę powiatów, które na przestrzeni trzech ostatnich kwartałów wskazały określony zawód jako nadwyżkowy.

Wykres 7. Zawody wskazywane jako nadwyżkowe w 2011 r.

Niektóre zawody zostały uznane zarówno za nadwyżkowe, jak i deficytowe. Może to wynikać ze specyficznych potrzeb lokalnych rynków pracy i różnic występujących między poszczególnymi częściami województwa. Zawody, na które jest silne zapotrzebowanie w jednym powiecie, mogą być zawodami w innym powiecie. Ponadto, w niektórych przypadkach występuje sytuacja, w której na pewien zawód istnieje silne zapotrzebowanie, jednakże równocześnie wiele osób posiada kompetencje do jego wykonywania. Do takich zawodów należy zaliczyć m. in. zawód sprzedawcy lub technika prac biurowych. Profesje te zostały wskazane zarówno, jako deficytowe, jak i nadwyżkowe przez wiele powiatów. Wobec tego można zakładać, że pojawia się wiele ofert pracy dla tych zawodów, ale jednocześnie są one szybko realizowane. W przypadku wymienionych zawodów za takim wytłumaczeniem przemawia fakt, że nie zostały one wymienione jako zawody sprawiające trudności w realizacji. Ponadto, należy zwrócić uwagę, że w przypadku tych profesji istnieje szeroki zakres obowiązków, wobec tego trudno sprecyzować, jakie kwalifikacje są niezbędne do ich wykonywania. W efekcie wiele osób ma szansę podjęcia w nich zatrudnienia.

Opisane tendencje są widoczne również na poziomie subregionów. Na

podstawie poniższej tabeli, można zaobserwować, że we wszystkich częściach województwa wielkopolskiego istnieją porównywalne problemy kadrowe.

Tabela 4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w 2011 roku wg subregionów

Subregion	Zawody deficytowe	Zawody nadwyżkowe
kaliski	kierowca samochodu ciężarowego, robotnik budowlany, sprzedawca, robotnik gospodarczy	technik ekonomista, sprzedawca, krawiec, kucharz, pedagog, szwaczka
koniński	sprzedawca, kierowca samochodu ciężarowego, robotnik gospodarczy	technik ekonomista, sprzedawca
leszczyński	murarz, sprzedawca, kierowca samochodu ciężarowego	technik ekonomista, sprzedawca, mechanik samochodów osobowych
piłski	sprzedawca, kierowca samochodu ciężarowego, robotnik budowlany	technik ekonomista, sprzedawca, kucharz
poznański	sprzedawca, kierowca samochodu ciężarowego, technik prac biurowych, robotnik budowlany	kucharz, technik ekonomista, sprzedawca

Szczegółowy wykaz zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiatach województwa wielkopolskiego znajduje się w aneksie.

Planowane inwestycje jako generator zatrudnienia

Jedną z determinant zmian zachodzących na rynku pracy są inwestycje realizowane przez przedsiębiorstwa w celu podniesienia ich konkurencyjności oraz inwestycje publiczne. Ponoszone nakłady inwestycyjne przekładają się zazwyczaj na zmiany w zapotrzebowaniu na pracowników. Nowe inwestycje mogą doprowadzić do powstania nowych miejsc pracy, natomiast inwestycje o charakterze bieżącym przyczyniają się do zapewnienia stabilności firmy i jej stanu zatrudnienia. Zwiększenie produktywności pracy poprzez ponoszone nakłady może początkowo wywołać ograniczenia w zatrudnieniu, a dopiero w dalszej perspektywie pozwalać na rozwój firmy, w tym wzrost jej zatrudnienia.

Ważnymi elementami kształtującymi skutki inwestycji są kapitałochłonność i pracochłonność branży, w których zmiany są wprowadzane. Duże nakłady finansowe na zmiany wprowadzane w niektórych branżach, np. w przemyśle nie muszą przekładać się na wzrost zatrudnienia. Wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych zwykle przyczynia się do usprawnienia procesu produkcji i mniejszego zapotrzebowania na pracowników. Z drugiej strony niewielkie nakłady w innych branżach, jak w handlu czy usługach, mogą przełożyć się na zwiększenie liczby stanowisk pracy i wzrost zapotrzebowania na kadry.

Od IV kwartału 2010 r. WOPR pozyskało informacje na temat inwestycji

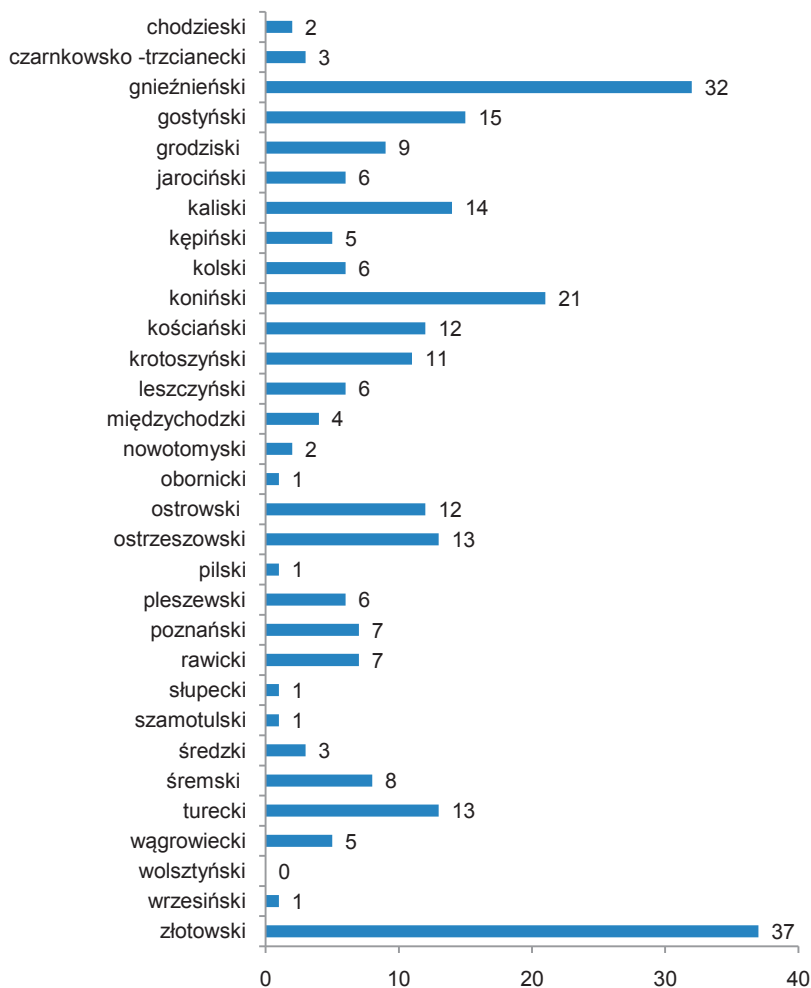
planowanych w ich powiatach oraz przewidywanym zapotrzebowaniu na kadry po ich zakończeniu. Informacje zbierane były co kwartał. Należy tu podkreślić, że wypracowanie systemu pozyskiwania informacji na temat inwestycji wymaga współpracy z wieloma podmiotami i uzależnione jest od ich skłonności do udzielania tych informacji. Źródło to zróżnicowanie informacji o inwestycjach pochodzące z poszczególnych powiatów w stopniu szczegółowości i zakresu pozyskanych danych.

Otrzymane z powiatów dane dotyczą wyłącznie inwestycji w zasoby trwałe, a zwłaszcza w nieruchomości i infrastrukturę, ze względu na stosunkową łatwość w dotarciu do tego typu informacji. Pominięte zostały inwestycje w inne zasoby materialne i niematerialne przedsiębiorstw, gdyż to wymagałoby stałego kontaktu z przedsiębiorstwami i pozyskiwania informacji z ich strategii rozwoju.

Dane zebrane z 4 kwartałów dotyczą 295 inwestycji planowanych do zrealizowania w regionie, z czego 264 inwestycje (czyli 89,5%) według przewidywań będą generować stałe zatrudnienie. Inwestycje które nie stworzą miejsc pracy po ukończeniu, dotyczą głównie prac związanych z modernizacją infrastruktury. Jednak wszystkie inwestycje zapewniają czasowe zatrudnienie w trakcie ich realizacji i pozwalają na rozwój branży budowlanej, będącej znaczącym elementem gospodarki. Zestawienie planowanych inwestycji wraz z możliwym generowanym zatrudnieniem, które przybliży charakter inwestycji w poszczególnych powiatach, dostępne jest w aneksie.

Przedstawiona analiza opiera się na danych dotyczących inwestycji generujących miejsca pracy, jako pozwalających na pewne prognozy co do zatrudnienia. Powiatami cechującymi się największą aktywnością inwestycyjną (patrz wykres 8) są powiaty złotowski (37 inwestycji), gnieźnieński (32) i koniński (24). O najmniejszej liczbie inwestycji generujących zatrudnienie pozyskano informacje w powiatach: wolsztyńskim (0 inwestycji) oraz obornickim, pilskim, słupeckim, szamotulskim i wrzesińskim (po 1 inwestycji). Należy podkreślić, że dane te przedstawiają tylko te inwestycje o których informacje pozyskano w powiatach, a poszczególne inwestycje różnią się między sobą wysokością ponoszonych wydatków oraz zakresem zmian.

Wykres 8. Liczba inwestycji generujących zatrudnienie według informacji z poszczególnych powiatowych urzędów pracy

Inwestycje planowane są w 86 różnych branżach¹⁸. Najczęściej nakłady inwestycyjne w wymiarze województwa ponoszone będą w branżach związanych z handlem (głównie sprzedaż detaliczna), naprawą pojazdów, działalnością sportową i usługową. Są to inwestycje, które polegają na budowie lub rozbudowie obiektów, pozwalających na realizowanie tego typu działalności. Nie bez znaczenie ma tu zapewne wykorzystanie funduszy unijnych, zwłaszcza na tworzenie i modernizację obiektów sportowych i edukacyjnych. Inwestycje w handlu związane są w dużej mierze z budową sklepów wielkopowierzchnio-

¹⁸ Według grup w klasyfikacji PKD 2007

wych (dyskonty, markety). Inwestycje planowane w przemyśle nie koncentrują się w konkretnych jego gałęziach, a ponadto wiedza o nich jest trudniej dostępna. Łącznie aż 64 inwestycje w województwie będą ponoszone przez firmy z sekcji C - przetwórstwo przemysłowe (przy 77 w sekcji G – handel hurtowy detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, wyłączając motocykle), przy czym nie ma możliwości wskazania dominującego typu produkcji, jaka będzie się rozwijać. Ponoszone tu nakłady zazwyczaj będą przeznaczane na rozbudowę miejsca produkcji, niewiele informacji udało się pozyskać na temat inwestycji ponoszonych w sprzęt i systemy produkcji.

Strukturę branż, w których najczęściej ponoszone będą inwestycje, z wyszczególnieniem branż najprężniej rozwijających się w poszczególnych subregionach województwa, przedstawia tabela 5. We wszystkich częściach Wielkopolski dynamiczne zmiany i rozwój następują w handlu. Duże znaczenie w tym zakresie mają inwestycje ponoszone w zakresie usług dla ludności oraz działalności związanej ze sportem.

Interpretując przedstawione dane należy pamiętać, że nie są to informacje o wszystkich inwestycjach, jakie odbywają się lub są planowane w poszczególnych powiatach i subregionach. Szczególnie jest to dostrzegalne w przypadku powiatu poznańskiego, gdzie pozyskane informacje dotyczą tylko znacznych inwestycji.

Tabela 5. Aktywność inwestycyjna poszczególnych branż w subregionach województwa wielkopolskiego

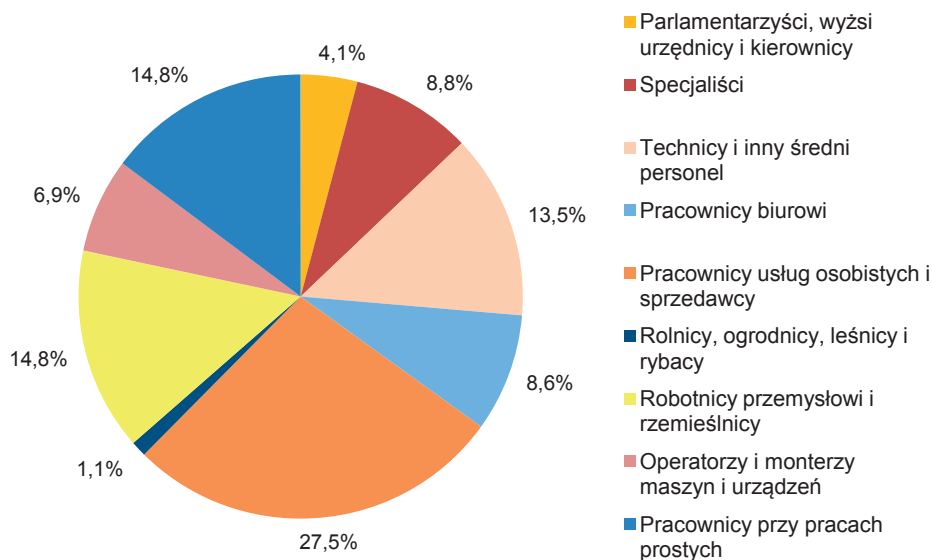
Subregion	Liczba inwestycji generujących zatrudnienie	W tym główne branże	Liczba inwestycji
kaliski	67	sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	12
		produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	7
		działalność związana ze sportem	4
koniński	41	działalność związana ze sportem	13
		działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	7
leszczyński	40	sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	4
pilski	48	sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	9
		konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	5
poznański	68	sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	11
		sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	4
		restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne	4
województwo	264	sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	37
		działalność związana ze sportem	24
		sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	9
		konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	9
		produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	8
		działalność rozrywkowa i edukacyjna	8
		restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne	7
przetwarzanie i konserwowanie mięsa oraz produkcja wyrobów z mięsa	6		

Analiza branż, w których najczęściej planowane są inwestycje, pozwala zauważyć, że rozwijają się takie działy gospodarki, w których firmy przy poniesieniu stosunkowo niewysokich nakładów na rozbudowę są w stanie podnieść swoją konkurencyjność i sytuację na rynku. Inwestycje w obszarze handlu i usług często związane są generowaniem nowych miejsc pracy (konieczność uzupełnienia luk kadrowych w nowopowstałych punktach usług). Skumulowanie inwestycji w pewnych branżach przekłada się na silniejsze zapotrzebowanie na poszczególne zawody.

Poza informacją o rodzaju planowanej inwestycji wskazane zostały główne zawody, w których powstaną miejsca pracy po jej zakończeniu (maksymalnie 5 zawodów). Finalizacja planowanych inwestycji przyniesie zatrudnienie

aż w 157 grupach zawodowych¹⁹. Najwięcej inwestycji (147) przełoży się na wzrost zatrudnienia wśród pracowników usług osobistych i sprzedaży, następnie najczęściej poszukiwani będą robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy przy pracach prostych (po 79 inwestycji).

Wykres 9. Procentowy udział poszukiwanych zawodów (według wielkich grup zawodowych) w ogóle zawodów wymienionych przy poszczególnych inwestycjach (N= 535).

W perspektywie 2-3 lat zakończone projekty najczęściej przyczynią się do poszukiwania w skali województwa: sprzedawców, magazynierów, robotników przy pracach prostych, kucharzy. Są to głównie zawody skoncentrowane wokół branż, które cechuje największa aktywność inwestycyjna.

W przypadku aż 77 grup zawodowych zatrudnienie w nich będą generować tylko pojedyncze inwestycje. Wynika to ze zróżnicowania ponoszonych inwestycji pod względem ich charakteru i specyfiki branży, w jakiej są realizowane. Tym samym największy wachlarz zawodów, które będą poszukiwane po zrealizowaniu poszczególnych zadań, dotyczy subregionów, w których planowana jest największa liczba inwestycji. Tabela 6 przybliży prognozowane na podstawie aktywności inwestycyjnej w regionie zapotrzebowanie na poszczególne kwalifikacje zawodowe, z uwzględnieniem zróżnicowania według subregionów.

Pozyskane dane dotyczą informacji, na jakie zawody powstanie zapotrzebowanie, nie zaś jak duże ono będzie. Ilościowy wymiar zależeń będzie od

¹⁹ Średnie grupy zawodowe, wyróżnione na podstawie 4-cyfrowego kodu zawodowego.

profilu działalności firmy, specyfiki funkcjonowania branży i charakteru wprowadzanych zmian.

Na podstawie danych dotyczących inwestycji można zauważyć, że ponoszone nakłady finansowe najczęściej dotyczą handlu i usług. Rozwój tych branż świadczy o ich coraz większym znaczeniu w gospodarce regionu, a ponoszenie nakładów w przypadku firm w tych branżach zrzeszonych jest konieczne dla efektywnego funkcjonowania na rynku. Wymaga tego także działalność produkcyjna (przemysł), jednak w tym przypadku nie można mówić o silnym skumulowaniu inwestycji. Ponadto ponoszone są także nakłady publiczne na infrastrukturę użytkową. Rozwój tych obszarów gospodarki pociąga za sobą wzrost zatrudnienia w zawodach i specjalizacjach z nimi związanych.

Przedstawione informacje, które udało się pozyskać we wszystkich powiatach województwa wielkopolskiego, obrazują aktywność inwestycyjną regionu oraz jej wpływ na kształtowanie się zapotrzebowania na zawody. Oczywiście kształt inwestycji w regionie w dużym stopniu zależy od obecnej sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie. Plany inwestycyjne przedsiębiorstw spowalniają lub zawieszane są na skutek zawirowań na rynkach finansowych, co przekłada się na trudności w uzyskaniu kredytu, spadek zyskowności firm, obawy przed podjęciem ryzyka inwestycyjnego. Motorem do wprowadzania zmian są dostępne fundusze unijne, które znacząco zachęciły podmioty publiczne i prywatne do ponoszenia nakładów inwestycyjnych, wprowadzania innowacyjnych rozwiązań i modernizowania infrastruktury, szczególnie WRPO. Obecne programy trwają do 2013 roku, a są nieznane środki ani priorytety jaki będą obowiązywać w późniejszej perspektywie finansowej, stąd trudności w określeniu kierunków rozwoju po tym okresie.

Tabela 6. Zawody, w jakich planowane inwestycje przyniosą stałe zatrudnienie, z uwzględnieniem subregionów województwa wielkopolskiego.

Subregion	Liczba zawodów, w których generowane będzie zatrudnienie	W tym najważniejsze zawody	Liczba inwestycji, które generują zatrudnienie w zawodzie
kaliski	75	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	17
		pomoce i sprzętaczki domowe, biurowe, hotelowe	10
		magazynierzy i pokrewni	8
		stolarze meblowi i pokrewni	8
		kelnerzy	5
koniński	47	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	8
		instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	5
		sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	3
		pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3
		robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej nie sklasyfikowani	3
leszczyński	43	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	12
		magazynierzy i pokrewni	7
		robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej nie sklasyfikowani	7
		kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury	4
		kucharze	4
pilski	42	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	18
		mechanicy pojazdów samochodowych	7
		magazynierzy i pokrewni	6
		kucharze	5
poznański	60	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	21
		pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej nie skwalifikowani	9
		robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej nie sklasyfikowani	7
		kucharze	6
		pracownicy obsługi biurowej	5
województwo	157	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	71
		magazynierzy i pokrewni	26
		robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej nie sklasyfikowani	21
		kucharze	19
		pomoce i sprzętaczki domowe, biurowe, hotelowe	17
		pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej nie skwalifikowani	13
		trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	12
		instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	11
		pracownicy obsługi biurowej	11
		kelnerzy	11
		stolarze meblowi i pokrewni	11
		gospodarze budynków	10
mechanicy pojazdów samochodowych	10		

Wnioski końcowe

Uzależnienie rynku pracy od wielu czynników powoduje trudności w prognozowaniu jego przyszłości, zwłaszcza wobec niestabilności współczesnych rynków finansowych. Pozyskiwane przez WOPR dane pozwalają jednak na wskazanie pewnych tendencji, które będą miały znaczenie w najbliższym okresie rozwoju rynku pracy.

Za najbardziej dynamiczne pod względem szans zatrudnienia można uznać subregion poznański i subregion kaliski. To właśnie tam najczęściej swoją siedzibę posiadają firmy, które zadeklarowały w badaniu wzrost zatrudnienia oraz planowane są największe nakłady inwestycyjne na rozwój dotychczasowych działalności. Można uznać, że właśnie w tych rejonach województwa będzie utrzymywać się wyższe zapotrzebowanie na pracowników (na tle regionu). W przypadku subregionu poznańskiego niewątpliwie znaczenie ma tu prężność aglomeracji poznańskiej, będącej centrum regionu i miejsca atrakcyjnego pod względem rozwoju działalności gospodarczej.

Perspektywy zatrudnienia rodzi handel oraz związana z nim gospodarka magazynowa. Handel stanowi branżę o największych nakładach inwestycyjnych, zgłaszającą popyt na nowych pracowników i napotykającą na problemy w zaspokojeniu ich potrzeb kadrowych (na stanowiska sprzedawca i przedstawiciel handlowy). Gospodarka magazynowa zgłasza największe plany rekrutacyjne pod względem zapotrzebowania na liczbę pracowników. Rozwój tych branż może być związany z niestabilną sytuacją gospodarczą, która sprawia, że dla niwelowania ponoszonych strat konieczne jest zwiększenie sprzedaży i zdobywanie kolejnych rynków zbytu.

W powiatowych urzędach pracy utrzymuje się zapotrzebowanie na pracowników przy pracach prostych w przemyśle i budownictwie, sprzedawców, specjalistów w budownictwie i kierowców samochodów ciężarowych. Taki rozkład poszukiwanych profesji jest poniekąd efektem ofert pracy zgłaszanych do PUP przez pracodawców i świadczy, jakiego typu pracownicy są poszukiwani przez pracodawców poprzez publiczne służby zatrudnienia.

Na rynku pracy istnieje przesycenie pracownikami biurowymi oraz pracownikami niewykwalifikowanymi. Pracodawcy nie widzą problemu w znalezieniu tego typu pracowników. Problem stanowią miejsca pracy przeznaczone dla specjalistów w zawodach rzemieślniczych i produkcyjnych oraz tych z wyższym wykształceniem, co wynika z dodatkowych kryteriów stawianych przed potencjalnymi kandydatami a oczekiwanymi przez pracodawców (zwłaszcza doświadczenie).

Plany rekrutacyjne pracodawców wynikają głównie z bieżących zmian w strukturze zatrudnienia i płynności pracowników. Tworzenie nowych miejsc pracy w obecnej rzeczywistości gospodarczej stanowi dla pracodawców dodatkowe obciążenie, dlatego ryzyko to jest ponoszone tylko przez firmy dobrze oceniające swoją sytuację.

Trudności sprawia oszacowanie prognozowanego zatrudnienia w przemyśle. Zróżnicowanie tej znaczącej części gospodarki oraz jej silne uzależnienie od kosztów produkcji i posiadanych rynków zbytu w obecnej sytuacji gospodarczej będzie hamowało decyzje zarządzających firmami o zwiększeniu stanu zatrudnienia. Należy też zauważyć, że nakłady ponoszone na rozwój kadry lub inwestycje w branży przemysłowej cechuje niższa częstotliwość niż np. w handlu, przy jednocześnie większej skali podejmowanego działania (większa liczba nowych etatów czy wyższe nakłady inwestycyjne).

Zestawienie zawodów, na jakie istnieje i będzie się utrzymywać zapotrzebowanie na wielkopolskim rynku pracy, według danych pozyskanych z różnych badań własnych WORP przedstawia tabela 7.

Prognozowane zapotrzebowanie na pracowników oraz oszacowanie czynników wpływających na pracochłonność poszczególnych branż jest bardzo istotne dla kreowania polityki zatrudnienia. Wiarygodność prognoz wymaga systematycznego monitoringu sytuacji na rynku pracy i w gospodarce, co stanowi priorytetowy cel WORP.

Tabela 7. Zapotrzebowanie na zawody w subregionach Wielkopolski - podsumowanie różnych źródeł.

Subregion	Najważniejsze zawody, w których zatrudnienie wygenerują inwestycje (wg grup zawodów)	Najczęściej poszukiwane zawody wg pracodawców (wg grup zawodów)	Zawody deficytowe
kaliski	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) pomocę i sprzętaczki domowe, biurowe, hotelowe magazynierzy i pokrewni stolarze meblowi i pokrewni kelnerzy	ślusarze i pokrewni ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni ogrodnicy operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali kierowcy samochodów ciężarowych	kierowca samochodu ciężarowego robotnik budowlany sprzedawca robotnik gospodarczy sprzątaczką biurowa
koniński	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej nie sklasyfikowani	pakowacze robotnicy przy pracach prostych w przemyśle operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy opiekunowie dziecięcy	sprzedawca kierowca samochodu ciężarowego robotnik gospodarczy murarz technik prac biurowych
leszczyński	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) magazynierzy i pokrewni robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej nie sklasyfikowani kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury kucharze	fizjoterapeuci lekarze specjaliści operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	murarz sprzedawca kierowca samochodu ciężarowego malarz-tapeciarz pozostali pracownicy przy pracach prostych
pilski	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) mechanicy pojazdów samochodowych magazynierzy i pokrewni kucharze	administratorzy systemów komputerowych asystenci dentyści chemicy mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	sprzedawca kierowca samochodu ciężarowego robotnik budowlany murarz robotnik gospodarczy ślusarz
poznański	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej nie skwalifikowani robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej nie sklasyfikowani kucharze pracownicy obsługi biurowej	monterzy magazynierzy i pokrewni inżynierowie mechanicy maszyniści kolejowi i metra spawacze i pokrewni maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo- transportowych i pokrewni	sprzedawca kierowca samochodu ciężarowego technik prac biurowych robotnik budowlany

Potrzeby kadrowe wielkopolskich pracodawców - prognoza

na podstawie wyników badań
„Pracodawcy jako kreatorzy polityki kadrowej na rynku pracy”
oraz „Bilans Kapitału Ludzkiego”

Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy od 2011 roku realizuje badanie wśród wielkopolskich pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników „Pracodawcy jako kreatorzy polityki kadrowej na rynku pracy”. Celem badania jest przede wszystkim określenie stanu zatrudnienia, rozpoznanie planowanego zwiększenia/redukcji zatrudnienia a także określenie prognozowanego zapotrzebowania na kwalifikacje/zawody oraz zdiagnozowanie przyczyn podejmowania zmian w zatrudnieniu.

Z informacji pozyskanej od respondentów w I półroczu 2011r. wynika, że co czwarty wielkopolski pracodawca planuje w najbliższym czasie zatrudnić nowych pracowników.

W Tabeli 1 zamieszczono szczegółowe informacje z zakresu planowanego zatrudnienia w firmach/instytucjach objętych badaniem. Łącznie pracę w nich otrzyma 579 osób, najliczniej poszukiwani będą: pakowacze, monterzy, magazynierzy i pokrewni, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, administratorzy systemów komputerowych, asystenci dentyści, chemicy, inżynierowie mechanicy, maszyniści kolejowi i metra, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni, spawacze i pokrewni.

Aby uzupełnić prognostyczne zapotrzebowanie na kadry w Wielkopolsce, WOPR pozyskał informacje z zakresu planowanego zatrudnienia w wielkopolskich firmach na podstawie ogólnopolskiego badania pracodawców w ramach projektu Bilans Kapitału Ludzkiego. Badanie zrealizowane było w 2010r. przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości we współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim.

Firmy z obszaru Wielkopolski uczestniczące w tym badaniu zadeklarowały potrzebę zatrudnienia 1 632 pracowników, w tym przede wszystkim w zawodach: kierowcy samochodu ciężarowego, szwaczki, kierowcy operatorzy wózków widłowych, sprzedawcy, tapicerzy i przedstawiciele handlowi. Tabela 2 zawiera wykaz najliczniejszych zawodów ujętych w planach rekrutacyjnych respondentów.

Szczegółowe raporty z badania Bilans Kapitału Ludzkiego są dostępne na stronie internetowej <http://bkl.parp.gov.pl/raporty>.

Tabela 1. Prognoza zatrudnienia na wielkopolskim rynku pracy opracowana na podstawie wyników badania realizowanego przez WORP w I półroczu 2011r. „Pracodawcy jako kreatorzy polityki kadrowej na rynku pracy”

Grupy zawodowe	Planowane zatrudnienie – liczba osób
Pakowacze	80
Monterzy	61
Magazynierzy i pokrewni	47
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	40
Administratorzy systemów komputerowych	35
Asystenci dentyści	25
Chemicy	25
Inżynierowie mechanicy	22
Maszyniści kolejowi i metra	20
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	20
Spawacze i pokrewni	20
Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	10
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	10
Ślusarze i pokrewni	10
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	9
Kierowcy samochodów ciężarowych	8
Opiekunowie dziecięcy	8
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	8
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	7
Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	6
Fizjoterapeuci	5
Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	5
Lekarze specjaliści	5
Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	5
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	4
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	4
Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	4
Strażacy	4
Inżynierowie inżynierii środowiska	3
Kelnerzy	3
Ogrodnicy	3
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	3
Pomoce kuchenne	3
Przedstawiciele handlowi	3
Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	3
Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	2
Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	2
Biolodzy i pokrewni	2
Ekonomiści	2
Elektromechanicy i elektrycy	4
Inżynierowie budownictwa	2
Kucharze	2

Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych	2
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	2
Operatorzy urządzeń energetycznych	2
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	2
Pracownicy obsługi biurowej	2
Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	2
Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	2
Stolarze meblowi i pokrewni	2
Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	1
Inżynierowie elektrycy	1
Inżynierowie i pokrewni	1
Księgowi	1
Lekarze bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
Nauczyciele kształcenia zawodowego	1
Nauczyciele szkół podstawowych	1
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	1
Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1
Pracownicy przy pracach prostych	1
Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1
Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	1
Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	1
Spedytorzy i pokrewni	1
Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	1
Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	1
Technicy mechanicy	1
Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	0
ogółem	579

Tabela 2. Prognoza zatrudnienia na wielkopolskim rynku pracy opracowana na podstawie wyników badania realizowanego przez PARP w 2010r. „Bilans Kapitału Ludzkiego”

L.p.	Zawód/grupa zawodowa	Planowane zatrudnienie - liczba osób
1	Kierowca samochodu ciężarowego	118
2	Szwaczka	87
3	Kierowca operator wózków jezdniowych	75
4	Sprzedawca	62
5	Tapicer	60
6	Przedstawiciel handlowy	46
7	Kasjer handlowy	44
8	Ślusarz	40
9	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	33
10	Doradca klienta	30
11	Pielęgniarka	26
12	Stolarz	25
13	Zbrojarz	25
14	Pozostali spawacze i pokrewni	23
15	Pracownik fizyczny	22
16	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	22
17	Górnik odkrywkowej eksploatacji złóż	20
18	Magazynier	19
19	Kierowca autobusu	18
20	Brukarz	17
21	Lekarze specjaliści	16
22	Monter rusztowań	16
23	Murarz	16
24	Spawacze i pokrewni	16
25	Krawiec	15
26	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	13
27	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	12
28	Pracownicy ochrony osób i mienia	12
29	Telemarketer	12
30	Operator strugarek i frezarek do drewna	11
31	Specjalista do spraw marketingu i handlu	11
32	Sprzątaczką biurowa	11
33	Kierowcy i operatorzy pojazdów	10
34	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym i pokrewni	10
35	Rozbieracz-wykrawacz	10
36	Spawacz metodą MIG	10
37	Spawacz metodą TIG	10
38	Tokarz \ frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	10
39	Operator urządzeń przetwórstwa surowców gumowych	9
40	Robotnik budowlany	9
41	Kierownik supermarketu	8
42	Kucharz małej gastronomii	8

43	Mechanik samochodów ciężarowych	8
44	Piekarz	8
45	Technik automatyk	8
46	Doradca finansowy	7
47	Elektromonter transformatorów	7
48	Elektryk	7
49	Monter mebli	7
50	Tapicer meblowy	7
51	Cukiernik	6
52	Elektromechanik pojazdów samochodowych	6
53	Inżynier utrzymania ruchu	6
54	Koordynator projektów unijnych	6
55	Lakiernik wyrobów drzewnych	6
56	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	6
57	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	6
58	Operator zgrzewarek	6
59	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	6
60	Pakowacz	6
61	Pilarz	6
62	Pracownicy obsługi klienta	6
63	Programista aplikacji	6
64	Rzeźnik-wędliniarz	6
65	Specjalista do spraw sprzedaży	6
66	Spedytor	6
67	Sprzedawca w branży spożywczej	6
68	Cieśla	5
69	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe	5
70	Kierowca ciągnika siodłowego	5
71	Kierownik przedsiębiorstwa świadczącego usługi z zakresu marketingu i sprzedaży	5
72	Kontroler biletów	5
73	Lekarz	5
74	Maszynista maszyn offsetowych	5
75	Mechanik pojazdów samochodowych	5
76	Monter ociepleń budynków	5
77	Operator maszyny papierniczej	5
78	Operator maszyny rozlewniczej	5
79	Operator urządzeń do produkcji wyrobów mleczarskich	5
80	Pozostali drukarze	5
81	Projektanci i administratorzy baz danych	5
82	Specjalista do spraw kluczowych klientów (key account manager)	5
83	Specjalista kontroli jakości	5
84	Fryzjer	4
85	Inżynier organizacji i planowania produkcji	4
86	Inżynier technologii żywności	4
87	Kasjer bankowy	4
88	Księgowy	4
89	Kucharz	4
90	Lekarz - anestezjologia i intensywne leczenie	4

91	Lekarz - choroby wewnętrzne	4
92	Lekarz - położnictwo i ginekologia	4
93	Lekarz - psychiatria	4
94	Lutowacz	4
95	Operator sprzętu ciężkiego	4
96	Pomoc kuchenna	4
97	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	4
98	Pracownicy obsługi biurowej	4
99	Pracownik (doradca) do spraw pożyczek	4
100	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	4
101	Specjalista do spraw public relations	4
102	Technik elektryk	4

Źródło: <http://bkl.parp.gov.pl/bazy-danych>

ANEKS

Do raportu: Podejmowanie pracy oraz aktywizacja zawodowa w Wielkopolsce

Załącznik 1. Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w Wielkopolsce w okresie stycznia 2010 r. do marca 2011r.

wyszczególnienie	Liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych		w tym z powodu podjęcia pracy		% zatrudnionych	
	2010r.	I kwartał 2011r.	2010r.	I kwartał 2011r.	kol. 4/2	kol. 5/3
1	2	3	4	5	6	7
chodzieski	4 069	610	1 546	287	38,0	47,0
czarnkowsko-trzcianecki	8 451	1 658	3 857	876	45,6	52,8
gnieźniński	9 917	1 575	4 685	864	47,2	54,9
gostyński	6 864	1 246	3 980	764	58,0	61,3
grodziski	3 365	568	1 346	326	40,0	57,4
jarociński	6 481	1 307	3 085	617	47,6	47,2
kaliski	11 067	2 185	4 207	956	38,0	43,8
kępiński	3 064	546	1 411	330	46,1	60,4
kolski	8 228	1 642	3 244	728	39,4	44,3
koniński	14 479	2 571	7 143	1 598	49,3	62,2
kościański	5 327	1 036	2 468	614	46,3	59,3
krotoszyński	7 200	1 299	3 222	719	44,8	55,4
leszczyński	8 586	1 768	3 988	1 118	46,4	63,2
międzychodzki	2 975	734	1 386	353	46,6	48,1
nowotomyski	4 357	823	2 127	433	48,8	52,6
obornicki	4 078	755	1 691	389	41,5	51,5
ostrowski	12 120	2 375	5 536	1 328	45,7	55,9
ostrzeszowski	3 939	666	2 065	419	52,4	62,9
piłski	12 673	2 312	4 576	938	36,1	40,6
pleszewski	5 822	1 000	2 489	448	42,8	44,8
poznański	32 926	6 836	13 064	3 355	39,7	49,1
rawicki	5 122	936	2 342	501	45,7	53,5
śłupecki	5 196	1 025	2 494	560	48,0	54,6
szamotulski	6 021	1 176	2 530	648	42,0	55,1
średzki	4 653	911	2 188	426	47,0	46,8
śremski	4 685	781	2 285	534	48,8	68,4
turecki	7 525	1 343	3 430	684	45,6	50,9
wągrowiecki	5 320	1 047	2 562	582	48,2	55,6
wolsztyński	3 790	689	1 877	400	49,5	58,1
wrzesiński	6 892	1 242	3 034	684	44,0	55,1
złotowski	8 020	1 457	3 553	768	44,3	52,7
województwo	233 212	44 119	103 411	23 247	44,3	52,7

Załącznik 2. Czas poszukiwania pracy i wykształcenie osób podejmujących zatrudnienie w I kwartale 2011 r.

Powiaty	ogółem	Czas poszukiwania pracy						Wykształcenie osób podejmujących pracę							
		do 3 miesięcy		od 3 miesięcy do 1 roku		powyżej 1 roku		gimnazjalne i poniżej		zasadnicze zawodowe		średnie		wyższe	
		ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
chodzieski	219	108	49,3	64	29,2	47	21,5	59	26,9	89	40,6	52	23,7	19	8,7
czarnkowsko-trzcianecki	815	316	38,8	378	46,4	121	14,8	174	21,3	241	29,6	296	36,3	104	12,8
gnieźnieński	800	333	41,6	337	42,1	130	16,3	129	16,1	236	29,5	304	38,0	131	16,4
gostyński	737	372	50,5	266	36,1	99	13,4	120	16,3	282	38,3	262	35,5	73	9,9
grodziski	206	66	32,0	102	49,5	38	18,4	11	5,3	91	44,2	82	39,8	22	10,7
jarociński	591	224	37,9	274	46,4	93	15,7	13	2,2	198	33,5	269	45,5	111	18,8
kaliski	956	349	36,5	454	47,5	153	16,0	147	15,4	246	25,7	355	37,1	208	21,8
kępiński	330	111	33,6	193	58,5	26	7,9	34	10,3	83	25,2	166	50,3	47	14,2
kolski	622	340	54,7	173	27,8	109	17,5	26	4,2	207	33,3	296	47,6	93	15,0
koniński	1 598	587	36,7	647	40,5	364	22,8	131	8,2	400	25,0	754	47,2	313	19,6
kościański	615	259	42,1	279	45,4	77	12,5	60	9,8	227	36,9	209	34,0	119	19,3
krotoszyński	719	277	38,5	326	45,3	116	16,1	112	15,6	233	32,4	277	38,5	97	13,5
leszczyński	1 118	436	39,0	510	45,6	172	15,4	128	11,4	283	25,3	462	41,3	245	21,9
międzybórzki	333	173	52,0	130	39,0	30	9,0	76	22,8	87	26,1	129	38,7	41	12,3
nowotomyski	84	38	45,2	36	42,9	10	11,9	0	0,0	39	46,4	23	27,4	22	26,2
obornicki	267	169	63,3	59	22,1	39	14,6	53	19,9	98	36,7	91	34,1	25	9,4
ostrowski	1 328	556	41,9	556	41,9	216	16,3	124	9,3	472	35,5	557	41,9	175	13,2
ostrzeszowski	419	159	37,9	199	47,5	61	14,6	54	12,9	148	35,3	177	42,2	40	9,5
pilski	367	172	46,9	117	31,9	78	21,3	48	13,1	98	26,7	114	31,1	107	29,2
pleszewski	448	144	32,1	210	46,9	94	21,0	89	19,9	167	37,3	148	33,0	44	9,8
poznański	2 759	1 074	38,9	1 251	45,3	434	15,7	364	13,2	497	18,0	794	28,8	1 104	40,0
rawicki	325	131	40,3	139	42,8	55	16,9	35	10,8	104	32,0	138	42,5	48	14,8
slupecki	560	115	20,5	232	41,4	213	38,0	79	14,1	215	38,4	188	33,6	78	13,9
szamotulski	405	122	30,1	209	51,6	74	18,3	76	18,8	145	35,8	146	36,0	38	9,4
średzki	402	121	30,1	175	43,5	106	26,4	71	17,7	186	46,3	109	27,1	36	9,0
średzki	534	191	35,8	262	49,1	81	15,2	73	13,7	160	30,0	241	45,1	60	11,2

turecki	599	277	46,2	234	39,1	88	14,7	128	21,4	187	31,2	217	36,2	67	11,2
wągrowiecki	582	121	20,8	306	52,6	155	26,6	99	17,0	178	30,6	233	40,0	72	12,4
wolsztyński	462	57	12,3	361	78,1	44	9,5	68	14,7	223	48,3	135	29,2	36	7,8
wrzesiński	684	219	32,0	304	44,4	161	23,5	112	16,4	223	32,6	286	41,8	63	9,2
złotowski	768	289	37,6	382	49,7	97	12,6	153	19,9	231	30,1	325	42,3	59	7,7
województwo	20 652	7 906	38,3	9 165	44,4	3 581	17,3	2 846	13,8	6 274	30,4	7 835	37,9	3 697	17,9

Załącznik 3. Czas poszukiwania pracy z uwzględnieniem wykształcenia osób podejmujących zatrudnienie w I kwartale 2011 r.

powiaty	do 3 miesięcy				od 3 miesięcy do 1 roku				powyżej 1 roku			
	gimnazjalne i poniżej	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe	gimnazjalne i poniżej	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe	gimnazjalne i poniżej	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
chodzieski	22	50	22	14	21	20	18	5	16	19	12	0
czarnkowsko-trzcianecki	76	106	100	34	71	105	152	50	27	30	44	20
gnieźnieński	56	98	120	59	44	104	132	57	29	34	52	15
gostyński	63	132	153	24	30	128	78	30	27	22	31	19
grodziski	4	29	25	8	6	38	45	13	1	24	12	1
jarociński	6	101	88	29	7	68	144	55	0	29	37	27
kaliski	63	97	118	71	66	114	171	103	18	35	66	34
kępiński	16	41	43	11	13	38	108	34	5	4	15	2
kolski	19	117	150	54	5	54	88	26	2	36	58	13
koniński	37	168	276	106	55	153	330	109	39	79	148	98
kościański	24	110	86	39	28	96	91	64	8	21	32	16
krotoszyński	53	118	77	29	44	87	148	47	15	28	52	21
leszczyński	63	140	178	55	48	111	210	141	17	32	74	49
międzychodzki	44	46	70	13	25	37	46	22	7	4	13	6
nowotomyski	0	20	12	6	0	17	7	12	0	2	4	4
obornicki	32	61	60	16	17	25	13	4	4	12	18	5
ostrowski	51	228	222	55	59	173	243	81	14	71	92	39
ostrzeszowski	20	71	58	10	28	62	89	20	6	15	30	10
piliński	8	39	74	51	29	23	31	34	11	36	9	22
pleszewski	28	54	48	14	42	78	69	21	19	35	31	9
poznański	151	190	301	432	159	210	365	517	54	97	128	155
rawicki	19	44	47	21	12	41	64	22	4	19	27	5
słupecki	26	34	32	23	21	98	84	29	32	83	72	26
szamotulski	29	46	39	8	33	70	80	26	14	29	27	4

średzki	22	53	38	8	34	87	32	22	15	46	39	6
średzki	27	65	79	20	35	66	127	34	11	29	35	6
turecki	36	106	103	32	74	61	81	18	18	20	33	17
wągrowiecki	27	36	45	13	40	92	128	46	32	50	60	13
wolsztyński	1	30	23	3	62	181	92	26	5	12	20	7
wrzesiński	35	70	92	22	42	100	129	33	35	53	65	8
złotowski	61	91	119	18	75	113	156	38	17	27	50	3
województwo	1 119	2 591	2 898	1 298	1 225	2 650	3 551	1 739	502	1 033	1 386	660
% w ogóle	5,4	12,5	14,0	6,3	5,9	12,8	17,2	8,4	2,4	5,0	6,7	3,2

Załącznik 4. Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu oraz efektywność zatrudnieniowa w Wielkopolsce w 2010 r.

wyszczególnienie		Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w Wielkopolsce w 2010 roku, w tym:			efektywność zatrudnieniowa kol. 4/3
		rozpoczęcia	ukończenia	podjęcia pracy	
1		2	3	4	5
szkolenie	ogółem	14 365	14 146	6 287	44,4
	kobiety	6 424	6 360	2 392	37,6
	do 25 roku życia	4 179	4 163	1 801	43,3
	długotrwale bezrobotni	4 871	4 920	1 239	25,2
	powyżej 50 roku życia	1 866	1 869	464	24,8
	bez kwalifikacji zawodowych	2 092	2 015	616	30,6
	bez doświadczenia zawodowego	3 160	3 088	1 204	39,0
	bez wykształcenia średniego	6 184	5 971	2 215	37,1
niepełnosprawni	566	554	159	28,7	
staz	ogółem	19 542	18 504	10 788	58,3
	kobiety	14 142	13 032	7 666	58,8
	do 25 roku życia	13 981	12 953	7 707	59,5
	długotrwale bezrobotni	3 903	3 374	1 872	55,5
	powyżej 50 roku życia	1 866	1 869	464	24,8
	bez kwalifikacji zawodowych	5 136	4 795	2 614	54,5
	bez doświadczenia zawodowego	11 813	11 075	6 384	57,6
	bez wykształcenia średniego	4 153	3 699	2 229	60,3
niepełnosprawni	550	485	266	54,8	
przygotowanie zawodowe dorosłych	ogółem	130	25	14	56,0
	kobiety	45	7	2	28,6
	do 25 roku życia	56	9	3	33,3
	długotrwale bezrobotni	21	9	2	22,2
	powyżej 50 roku życia	4	1	1	100,0
	bez kwalifikacji zawodowych	60	8	5	62,5
	bez doświadczenia zawodowego	40	3	3	100,0
	bez wykształcenia średniego	91	16	9	56,3
niepełnosprawni	2	0	0	-	
prace interwencyjne	ogółem	1 654	1 513	1 228	81,2
	kobiety	942	924	761	82,4
	do 25 roku życia	690	631	573	90,8
	długotrwale bezrobotni	515	372	239	64,2
	powyżej 50 roku życia	296	272	177	65,1
	bez kwalifikacji zawodowych	382	361	258	71,5
	bez doświadczenia zawodowego	446	447	386	86,4
	bez wykształcenia średniego	767	711	525	73,8
niepełnosprawni	85	62	43	69,4	

Załącznik 4. Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu oraz efektywność zatrudnieniowa w Wielkopolsce w 2010 r. - c.d.

wyszczególnienie		Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w Wielkopolsce w 2010 roku, w tym:			efektywność zatrudnieniowa kol. 4/3
		rozpoczęcia	ukończenia	podjęcia pracy	
1		2	3	4	5
roboty publiczne	ogółem	3 780	3 784	1 876	49,6
	kobiety	1 294	1 372	722	52,6
	do 25 roku życia	328	399	228	57,1
	długotrwale bezrobotni	1 629	1 535	606	39,5
	powyżej 50 roku życia	1 459	1 524	747	49,0
	bez kwalifikacji zawodowych	1 342	1 314	615	46,8
	bez doświadczenia zawodowego	400	512	293	57,2
	bez wykształcenia średniego	3 070	2 982	1 405	47,1
	niepełnosprawni	227	209	106	50,7
prace społecznie użyteczne	ogółem	2 516	2 461	682	27,7
	kobiety	1 528	1 535	410	26,7
	do 25 roku życia	158	154	47	30,5
	długotrwale bezrobotni	1 708	1 744	452	25,9
	powyżej 50 roku życia	835	839	256	30,5
	bez kwalifikacji zawodowych	1 026	986	241	24,4
	bez doświadczenia zawodowego	426	417	68	16,3
	bez wykształcenia średniego	2 114	2 081	579	27,8
	niepełnosprawni	220	216	72	33,3
dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	ogółem	7 100	7 100	7 100	100,0
	kobiety	2 716	2 716	2 716	100,0
	do 25 roku życia	1 554	1 554	1 554	100,0
	długotrwale bezrobotni	1 424	1 424	1 424	100,0
	powyżej 50 roku życia	444	444	444	100,0
	bez kwalifikacji zawodowych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	bez doświadczenia zawodowego	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	bez wykształcenia średniego	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	niepełnosprawni	149	149	149	100,0
dotacje na wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy	ogółem	4 816	4 816	4 816	100,0
	kobiety	1 776	1 776	1 776	100,0
	do 25 roku życia	1 778	1 778	1 778	100,0
	długotrwale bezrobotni	783	783	783	100,0
	powyżej 50 roku życia	391	391	391	100,0
	bez kwalifikacji zawodowych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	bez doświadczenia zawodowego	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	bez wykształcenia średniego	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	niepełnosprawni	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych

Załącznik 5. Liczba bezrobotnych aktualnie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, którzy w przeciągu ostatnich 3 lat skorzystali wielokrotnie z jednej formy aktywizacji zawodowej (stan na koniec maja 2011 r.)

Nazwa powiatu:	prace interwencyjne	roboty publiczne	staż	prace społecznie użyteczne	szkolenia	ogółem
chodzieski	0	4	56	2	48	110
czarnkowsko-trzcianecki	2	38	45	69	9	163
gnieźnieński	0	44	48	13	42	147
gostyński	0	33	11	2	14	60
grodziski	0	2	15	0	23	40
jarociński	15	20	148	0	11	194
kaliski	0	102	66	205	40	413
kępiński	0	28	1	7	4	40
kolski	3	51	127	0	2	183
koniński	0	130	71	41	64	306
kościański	0	21	11	57	24	113
krotoszyński	1	105	39	0	39	184
leszczyński	0	13	58	0	20	91
międzychodzki	0	6	11	6	3	26
nowotomyski	2	0	17	15	7	41
obornicki	0	4	1	0	11	16
ostrowski	42	13	10	37	6	108
ostrzeszowski	1	20	20	14	5	60
piłski	0	0	62	41	7	110
pleszewski	6	51	89	99	41	286
poznański	0	4	12	38	148	202
rawicki	4	14	4	55	14	91
ślupecki	88	23	0	13	16	140
szamotulski	0	0	90	28	15	133
średzki	0	21	75	24	13	133
śremski	0	0	29	25	12	66
turecki	5	23	56	11	19	114
wągrowiecki	0	33	16	53	2	104
wolsztyński	14	6	28	1	29	78
wrzesiński	0	30	25	30	20	105
złotowski	4	166	89	22	25	306
województwo	187	1005	1330	908	733	4163

Załącznik 6. Odsetek (%) bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, którzy w przeciągu ostatnich 3 lat skorzystali z więcej niż jednej aktywnej formy przeciwdziałania bezrobociu (staże, szkolenia zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, dotacje) – stan na koniec maja 2011 r.

Powiat	% osób, którzy skorzystali z więcej niż jednej aktywnej formy przeciwdziałania bezrobociu
wolsztyński	24,10
rawicki	9,09
wągrowiecki	4,90
kolski	4,56
kępiński	4,00
słupecki	3,80
międzychodzki	3,70
kaliski	2,90
krotoszyński	2,73
kościański	2,70
turecki	2,67
śremski	2,30
grodziski	2,30
czarnkowsko-trzcianecki	2,24
jarociński	2,20
pleszewski	2,02
złotowski	1,99
obornicki	1,51
wrzesiński	1,50
piłski	1,40
koniński	1,38
gostyński	1,31
chodzieski	1,15
średzki	1,00
ostrzeszowski	1,00
poznański	,90
ostrowski	,84
gnieźnieński	,80
leszczyński	,50
szamotulski	,27
nowotomyski	,02

Do raportu: Prognoza zatrudnienia w regionie

Załącznik 1. Zawody deficytowe I nadwyżkowe w powiatach województwa wielkopolskiego – wykaz na podstawie danych od stycznia do września 2011r.

Powiat	Zawody deficytowe*	Zawody nadwyżkowe*
chodzieski	broker ubezpieczeniowy, brukarz, doradca finansowy, elektryk instalacji elektrycznych, kierowca samochodu ciężarowego , konsultant/agent sprzedaży bezpośredniej, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, pakowacz, robotnik budowlany, sprzedawca	księgowy , mechanik samochodów osobowych, obuwnik przemysłowy, pomoc kuchenna, posadzkarz, robotnik budowlany, stolarz , specjalista ds. marketingu i handlu, technik ekonomista, technik elektryk
czarnkowsko-trzcianecki	kierowca ciągnika siodłowego, kierowca samochodu ciężarowego, kucharz , magazynier, pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna, robotnik budowlany, sprzedawca, stolarz, technik administracji, technik prac biurowych	inżynier technologii żywności, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu osobowego, kosmetyczka, krawiec , księgowy, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, posadzkarz, sprzedawca, ślusarz, technik ekonomista, technik mechanik, technik prac biurowych
gnieźnieński	konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej, pakowacz, robotnik budowlany , spawacz metodą mag, sprzedawca, stolarz, szwaczka , ślusarz, technik prac biurowych	kucharz, mechanik samochodów osobowych, obuwnik przemysłowy , specjalista administracji publicznej, specjalista ds. marketingu i handlu , sprzedawca, technik ekonomista, technik elektryk , technik rolnik
gostyński	kierowca samochodu ciężarowego, malarz – tpeciarnik, murarz , pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, pozostali spawacze i pokrewni, rozbieracz – wykrawacz, sprzedawca, ślusarz , telemarketer	fryzjer, krawiec , mechanik samochodów osobowych, murarz, sprzątaczką biurowa, sprzedawca, ślusarz, technik ekonomista, technik handlowiec , technik rolnik
grodzki	fryzjer męski, kierowca samochodu ciężarowego , magazynier, mechanik - monter maszyn i urządzeń, piekarz, portier, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle przedstawiciel handlowy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, rzeźnik – wędliniarz, sprzedawca, telemarketer, zgrzewacz	asystent usług telekomunikacyjnych, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego, krawiec, krojczy, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, monter izolacji budowlanych, murarz, pozostali technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, sprzedawca, ślusarz
jarociński	kierowca samochodu ciężarowego, kucharz, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani , robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, stolarz, spawacz metodą mag, sprzedawca, sprzątaczką biurowa , szwaczka, ślusarz, technik prac biurowych	kierowca samochodu osobowego, kucharz, magazynier, malarz – tpeciarnik, monter izolacji budowlanych, operator koparki, stolarz meblowy, przedstawiciel handlowy, specjalista administracji publicznej, sprzedawca, technik ekonomista , technik rolnik
kaliski	kierowca ciągnika siodłowego, kierowca samochodu ciężarowego , kucharz, murarz, nauczyciel języka angielskiego, robotnik budowlany, robotnik drogowy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym , sprzątaczką biurowa, sprzedawca, sprzedawca w branży spożywczej, technik administracji	cukiernik, fizyk, inżynier rolnictwa, kierowca operator wózków jezdniowych, księgowy, matematyk, pedagog , pedagog szkolny, specjalista do spraw marketingu i handlu, technik budownictwa, technik ekonomista, technik ochrony środowiska, technik prac biurowych, technik technologii żywności
kępiński	kierowca samochodu ciężarowego , operator obrabiarek sterowanych numerycznie, pozostali spawacze i pokrewni, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, spawacz metodą mag, sprzedawca , stolarz, stolarz meblowy, tapicer, tapicer meblowy, technik prac biurowych	cukiernik, fizjoterapeuta , kelner, krawiec, kucharz, pedagog, pielęgniarka , sprzedawca, stolarz, szwaczka, technik administracji, technik ekonomista

kolski	kelner, kierowca ciągnika siodłowego , kierowca samochodu ciężarowego, kucharz, murarz , portier, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik prac biurowych	górnik eksploatacji podziemnej, krawiec, kucharz małej gastronomii, opiekunka domowa, pedagog, pedagog szkolny, pomocniczy robotnik polowy, pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, rolnik, technik ekonomista, technik mechanik, technik ochrony fizycznej osób i mienia, technik ochrony środowiska technik prac biurowych
koniński	brukarz, kierowca samochodu ciężarowego, murarz, portier, przedstawiciel handlowy robotnik budowlany, robotnik gospodarczy , robotnik placowy, sprzedawca , szwaczka, technik prac biurowych	krawiec, kucharz małej gastronomii , pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, rolnik , sprzedawca, szwaczka, ślusarz , technik ekonomista, technik mechanik , technik rolnik
kościański	barman, dekarz, kierowca autobusu, kierowca samochodu ciężarowego , magazynier, malarz budowlany, monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, monter / składacz okien, murarz , robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik ekonomista, telemarketer	elektromechanik pojazdów samochodowych, kucharz, mechanik samochodów osobowych, pedagog, piekarz, robotnik budowlany, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, sprzedawca, technik ekonomista , technik handlowiec, technik żywienia i gospodarstwa domowego
krotoszyński	brukarz, elektryk budowlany, kierowca samochodu ciężarowego , pozostali ślusarze i pokrewni, przedstawiciel handlowy, robotnik budowlany , robotnik gospodarczy, spedytor, sprzątaczką biurowa, sprzedawca	cukiernik, fryzjer, inżynier inżynierii środowiska – gospodarka wodna i hydrologia, inżynier włókiennik, krawiec, mechanik pojazdów samochodowych, nauczyciel języka angielskiego, pedagog, specjalista ds. marketingu i handlu sprzedawca , szwaczka, ślusarz, technik ekonomista
leszczyński	kierowca samochodu osobowego, magazynier, malarz – tapeciarnik, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, murarz, pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, sprzedawca, szwaczka , ubojowy	technik ekonomista, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, lakiernik samochodowy, ekonomista telemarketer, kucharz małej gastronomii, kucharz, dekarz, robotnik budowlany
międzychodzki	kierowca samochodu ciężarowego, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, salowa , stolarz meblowy, spedytor , tapicer meblowy, technik administracji, technik prac biurowych	blacharz samochodowy, fizjoterapeuta, fryzjer, kelner, kosmetolog, kucharz, piekarz, sprzedawca, ślusarz , technik ekonomista, technik rolnik, technik żywienia i gospodarstwa domowego, tokarz w metalu
nowotomyski	kierowca samochodu ciężarowego , malarz – tapeciarnik, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, murarz, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, robotnik drogowy, sprzedawca, szwaczka, ślusarz	hodowca drobiu, kierowca samochodu osobowego , kucharz, murarz, stolarz , ślusarz, technik ekonomista, technik handlowiec, telemarketer
obornicki	kierowca samochodu ciężarowego , murarz, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, robotnik budowlany , robotnik gospodarczy sprzedawca , szwaczka, ślusarz , technik prac biurowych	kierowca samochodu osobowego , krawiec, kucharz, magazynier, pozostali pracownicy obsługi biurowej, robotnik gospodarczy , spawacz ręczny gazowy, sprzątaczką biurowa sprzedawca, stolarz, ślusarz, technik ekonomista
ostrowski	kierowca samochodu ciężarowego, pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pozostali ślusarze i pokrewni, robotnik budowlany robotnik gospodarczy , sprzątaczką biurowa, sprzedawca , technik prac biurowych, telemarketer	ekonomista, krawiec, kucharz , monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych, sprzedawca, ślusarz, technik ekonomista , technik mechanik

ostrzeszowski	agent ubezpieczeniowy, kierowca samochodu ciężarowego, murarz, operator urządzeń przetwórstwa drobiu, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pozostali pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt, rzeźnik – wędliniarz, sprzedawca, szwaczka, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, ubojowy	krawiec , kucharz, malarz - tpeciarz, mechanik samochodów osobowych , sprzedawca, szwaczka, ślusarz, technik ekonomista , technik handlowiec , technik mechanik
pilski	kierowca samochodu ciężarowego, magazynier, monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych, murarz pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani , robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurowa, sprzedawca, technik prac biurowych	ekonomista , kucharz , magazynier, monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych , przedstawiciel handlowy, sprzedawca , szwaczka, technik ekonomista
pleszewski	kierowca samochodu ciężarowego , malarz budowlany, murarz , ogrodnik – uprawa grzybów jadalnych, pozostali spawacze i pokrewni , przedstawiciel handlowy, przetwórcą ryb, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy	doradca zawodowy, kierowca samochodu osobowego , nauczyciel nauczania początkowego, nauczyciel przedszkola, operator obrabiarek skrawających, pedagog, politolog, pozostali nauczyciele szkół podstawowych, sprzątaczką biurowa, sprzedawca, stolarz budowlany, szwaczka, technik administracji, technik ekonomista
poznański	brukarz, kierowca samochodu ciężarowego , kucharz, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), przedstawiciel handlowy, robotnik budowlany, rzeźnik – wędliniarz , sprzątaczką biurowa, sprzedawca , tapicer	inżynier technologii żywności , kosmetyczka, krawiec, księgowy, mechanik pojazdów samochodowych , pomoc kuchenna, posadzkarz, robotnik budowlany, rolnik producent kwalifikowanych nasion rolniczych, stolarz, technik mechanik, technik prac biurowych ,
rawicki	kierowca samochodu ciężarowego, krawiec , kucharz, mechanik samochodów osobowych, murarz, operator maszyn do obróbki skrawaniem , posadzkarz, sprzedawca , szwaczka, ślusarz, technik administracji, technik prac biurowych	kosmetyczka, mechanik samochodów osobowych, pedagog, pedagog szkolny, rolnik, specjalista ds. marketingu i handlu, sprzedawca , technik ekonomista technik prac biurowych, technik rolnik , technik żywienia i gospodarstwa domowego
ślupecki	dekarz, kierowca mechanik , kierowca samochodu ciężarowego, kopacz, pozostali robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani , pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali spawacze i pokrewni robotnik gospodarczy, robotnik leśny, sprzedawca	murarz, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, rolnik, sprzedawca , stolarz, szwaczka, technik administracji, technik agrobiznesu, technik ekonomista, technik handlowiec, technik prac biurowych
szamotulski	brukarz, kierowca samochodu ciężarowego , operator obrabiarek skrawających, pozostali pracownicy obsługi biurowej, przedstawiciel handlowy, robotnik magazynowy, spawacz metodą mag, sprzedawca , technik prac biurowych, zaopatrzeniowiec	główny księgowy, inżynier zootechniki, inżynier ogrodnictwa, kierownik działu sprzedaży , kucharz małej gastronomii, nauczyciel plastyki, robotnik gospodarczy, specjalista ochrony środowiska, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, specjalista żywienia człowieka, ubojowy

średzki	<p> kierowca samochodu ciężarowego, kucharz, murarz, pracownik ochrony fizycznej i stopnia, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, przedstawiciel handlowy, robotnik gospodarczy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, sprzedawca, sprzętaczka biurowa, technik prac biurowych</p>	<p>ekonomista, krawiec, kucharz, kucharz małej gastronomii, lakiernik samochodowy, robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik administracji, technik ekonomista, technik handlowiec</p>
śremski	<p>kierowca samochodu ciężarowego, magazynier, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna, robotnik budowlany, spawacz metodą tig, sprzedawca, szlifierz metali, technik administracji, technik prac biurowych</p>	<p>krawiec, kucharz, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych, pozostali magazynierzy i pokrewni, sprzedawca, stolarz, szwaczka, technik administracji, technik ekonomista, technik budownictwa, technik handlowiec, technik żywienia i gospodarstwa domowego</p>
turecki	<p>asystent nauczyciela przedszkola, doradca finansowy, kierowca samochodu ciężarowego, murarz, opiekunka dziecięca, opiekun osoby starszej, pakowacz, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, rozbieracz – wykrawacz, technik prac biurowych, sprzedawca, telemarketer</p>	<p>murarz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, sprzedawca, stolarz, ślusarz, szwaczka, technik ekonomista, technik mechanik technik prac biurowych, technik rolnik, technik technologii żywności</p>
wągrowiecki	<p>kierowca samochodu ciężarowego, murarz, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pozostali pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, sprzętaczka biurowa, sprzedawca, szwaczka</p>	<p>ekonomista, elektromonter (elektryk) zakładowy, krawiec, kucharz, lakiernik samochodowy, mechanik samochodów osobowych, mechanik pojazdów samochodowych, piekacz, robotnik placowy, rolnik, szwaczka, tapicer, technik ekonomista</p>
włosztyński	<p>betoniarz, blacharz samochodowy, dekarz, kierowca samochodu ciężarowego, murarz, ogrodnik – uprawa grzybów jadalnych, pakowacz, pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt, pozostali robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, rzeźnik – wędliniarz, sortowacz, stolarz budowlany, stolarz meblowy, zbrojarz</p>	<p>mechanik samochodów osobowych, pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, robotnik gospodarczy, sprzedawca, szwaczka, technik ekonomista, technik handlowiec, technik mechanik, technik prac biurowych, technik rachunkowości</p>
wrzesiński	<p>magazynier, operator maszyn do obróbki skrawaniem, pakowacz, pozostali magazynierzy i pokrewni, pozostali pracownicy obsługi biurowej, robotnik gospodarczy, rozbieracz – wykrawacz, sprzedawca, szwaczka, ślusarz, telemarketer, ubojowy</p>	<p>ekonomista, kucharz, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, pedagog, specjalista do spraw marketingu i handlu, technik administracji, technik handlowiec, technik prac biurowych, technik rolnik, technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie</p>
złotowski	<p>elektryk, glazurnik, instruktor rekreacji ruchowej, kasjer handlowy, kierowca samochodu ciężarowego, murarz, spawacz metodą mag, sprzedawca, robotnik budowlany, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym</p>	<p>krawiec, kucharz, mechanik samochodów osobowych, piekacz, robotnik gospodarczy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, rolnik, sprzedawca, technik ekonomista, technik mechanik</p>

* w tabeli zamieszczono dane z trzech kwartałów 2011r. Zawody zaznaczone pogrubieniem wystąpiły w więcej niż jednym kwartale

Załącznik 2. Prognoza zatrudnienia w wielkopolskich powiatach na podstawie pozyskanych danych dotyczących planowanych inwestycji

Nazwa powiatu	Planowana inwestycja	Zawody, w których planowane jest zatrudnienie po zakończeniu inwestycji
chodzieski	Dobudowa hali pakowania w palarni kawy	operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Zakład produkcyjny wyrobów piekarskich i ciast	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
czarnkowsko-trzcianecki	Budowa marketu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa marketu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa marketu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
gnieźnieński	Pawilon handlowy	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa stacji paliw płynnych w Czerniejewie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Pawilon handlowy (dla sklepu wielkopowierzchniowego)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kasjerzy i sprzedawcy biletów, pracownicy ochrony osób i mienia, gospodarze budynków, pracownicy obsługi biurowej
	Rozbudowa zakładu w Kiszkwie	pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Pawilon handlowy w Trzemesznie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa budynku biurowo-produkcyjnego	pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy obsługi biurowej
	Budowa budynku sportowo-rekreacyjnego - fitness	instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
	Rozbudowa pawilonu handlowego w Gnieźnie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa restauracji w Gnieźnie	kucharze, kelnerzy, pomoce kuchenne
	Budowa budynku handlowo-biurowo-usługowego	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), technicy budownictwa, gospodarze budynków, robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
	Przebudowa i rozbudowa budynku handlowego w Gnieźnie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa myjni samochodowej w Skierszewie	czyściciele pojazdów
	Adaptacja pomieszczenia na lokal gastronomiczny w Gnieźnie	kucharze, kelnerzy, pomoce kuchenne
	Budowa budynku mieszkalnego z apteką i gabinetem fizykoterapii	farmaceuci, fizjoterapeuci
	Rozbudowa serwisu samochodowego w Łubowie	mechanicy pojazdów samochodowych, blacharze
	Budowa lokalu handlowego spożywczo-przemysłowego	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Przebudowa i rozbudowa zakładu stolarskiego w Świniarach	stolarze meblowi i pokrewni
	Budowa chłodni na owoce Zieleni gm. Trzemeszno	robotnicy pracujący przy przeladunku towarów, gospodarze budynków, zaopatrzeniowcy
	Budowa budynku usługowego z gabinetami stomatologicznymi w Witkowie	lekarze dentyści specjaliści, asystenci dentystyczni

gnieźnieński	Budowa budynku usługowego z gabinetami stomatologicznymi w Witkowie	lekarze dentyści specjaliści, asystenci dentystyczni
	Budowa obiektu handlowego Mini Galeria w Witkowie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), zaopatrzeniowcy
	Adaptacja byłej szwalni na hurtownię odzieży roboczej	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Adaptacja lokalu handlowego w Gnieźnie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa hali magazynowej hurtowni spożywczej w Woźnikach	robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
	Budowa pawilonów hodowlanych w Pakszynku	hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej
	Budowa karczmy w Cielimowie	kucharze
	Przebudowa kina Piast na budynek usługowo-handlowy	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kasjerzy i sprzedawcy biletów
	Zakład produkcji mebli Świniary/Kłeczek	stolarze meblowi i pokrewni, tapicerzy i pokrewni
	Rozbudowa gościńca o salę wielofunkcyjną w Modliszewku	kucharze, pomoce kuchenne
	Rozbudowa budynku produkcyjnego w Rakowie	hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej
	Rozbudowa zakładu produkcyjnego (materiały budowlane) w Witkowie	robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni
	Budowa warsztatu elektrycznego w Witkowie	elektromechanicy i elektrycy
Budowa szwalni w Gnieźnie	krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, szwaczki, hafciarki i pokrewni, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	
gostyński	Fabryka Styropianu - Planowane powstanie nowego obiektu na terenie gminy Gostyń – hala produkcyjna – przeniesienie części lub całości produkcji z obiektów na terenie Gostynia	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Przeniesienie linii produkcyjnej zakładu produkcji spożywczej z zakładu w Międzychodzie do zakładu w Pudliszkach	robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych
	Powstanie nowego obiektu handlowego na terenie Gostynia	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), magazynierzy i pokrewni, farmaceuci
	Budowa oczyszczalni ścieków	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych
	Uruchomienie biogazowni	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, kierowcy samochodów ciężarowych
	Budowa chłodni	magazynierzy i pokrewni
	Budowa hali widowiskowo-sportowej	kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewnie
	Zakład Aktywności Zawodowej - aktywizacja osób niepełnosprawnych	przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek, kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani, księgowi, maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni, instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
	Budowa szwalni	krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, szwaczki, hafciarki i pokrewni

gostyński	Budowa okręgowej stacji kontroli pojazdów wraz z zapleczem	technicy mechanicy, mechanicy pojazdów samochodowych, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Uruchomienie produkcji biogazu i suszarni nasion	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Budowa hali - produkcja opakowań tekturowych	technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni, drukarze
	Budowa pralni	operatorzy maszyn do prania
	Zakład przetwórstwa - tłuszcze spożywcze	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Budowa zakładu do produkcji opakowań tekturowych i kartonowych	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych, przedstawiciele handlowi, magazynierzy i pokrewni
grodziski	Ubojnia drobiu	masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Sortownia z kontenerową maszyną do sortowania tworzyw sztucznych	pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Budynek magazynowo-produkcyjny dla zakładu recyklingu odpadów	pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, kierownicy do spraw logistyki i pokrewni, magazynierzy i pokrewni, specjaliści do spraw ochrony środowiska, inżynierowie inżynierii środowiska
	Budynek pieczarkarni	pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej
	Budynek handlowy wraz z infrastrukturą (market)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), magazynierzy i pokrewni
	Ferma norek	pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy rolnictwa i pokrewni, specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej
	Sklep detaliczny (dyskont)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kierownicy sprzedaży w marketach, magazynierzy i pokrewni
	Sklep detaliczny/market	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kierownicy sprzedaży w marketach, magazynierzy i pokrewni
	Restauracja typu Fast food	kucharze
jarociński	Budynek handlowo-usługowy	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), magazynierzy i pokrewni, pomoce domowe i sprzętaczki
	Hala magazynowa	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), magazynierzy i pokrewni
	Zespół budynków usługowo-mieszkalnych	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne
	Budynek handlowy z zapleczem magazynowym	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), magazynierzy i pokrewni
	Rozbudowa zakładu wulkanizacyjnego	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych
	Budowa myjni samochodowej	czyściciele pojazdów
kaliski	Budowa parku wodnego	kasjerzy i sprzedawcy biletów, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, specjaliści do spraw administracji i rozwoju, specjaliści do spraw reklamy i marketingu, analitycy systemowi i specjaliści do spraw rozwoju aplikacji komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani

kaliski	Salon kosmetyczny SPA	technicy fizjoterapii i masażyści, specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy fizjoterapii i masażyści
	Budowa lakierni samochodowej	lakiernicy, operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór
	Galeria handlowa	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), spedytorzy i pokrewni, księgowi, pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, kasjerzy i sprzedawcy biletów
	Budowa przedszkola	specjaliści do spraw wychowania małego dziecka, nauczyciele szkół podstawowych
	Adaptacja pomieszczeń na potrzeby przedszkola	specjaliści do spraw wychowania małego dziecka, audiofonolodzy i logopedzi, psychologodzy i pokrewni, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne, nauczyciele szkół podstawowych
	Zagospodarowanie pałacyku podworskiego	gospodarze budynków, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne
	Budowa hali sportowej	robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, gospodarze budynków, średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany
	Budowa boisk	robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, gospodarze budynków, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne
	Budowa stacji uzdatniania wody	technicy mechanicy
	Budowa oczyszczalni ścieków	technicy mechanicy
	Budowa oczyszczalni ścieków	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy mechanicy
	Galeria Sztuki im. Jana Tarasina	pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej
Centrum Doskonałości Przewozów Rurowych	ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni, mechanicy precyzyjni	
kępiński	Rozbudowa Zakładu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa zakładu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa zakładu	murarze i pokrewni, tynkarze i pokrewni, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym
	Rozbudowa zakładu	stolarze meblowi i pokrewni, tapicerzy i pokrewni, magazynierzy i pokrewni
	Rozbudowa zakładu stolarsko-tapicerskiego	stolarze meblowi i pokrewni, tapicerzy i pokrewni, konstruktorzy i krojczowie odzieży, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, malarze i pokrewni
kolski	Budowa krytej pływalni w Kole	kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury, pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne, technicy mechanicy, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Nadbudowa Przedszkola Gminnego w Babiaku	specjaliści do spraw wychowania małego dziecka
	Modernizacja i adaptacja budynku na Dom Stałego Pobytu dla Osób Starszych	pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej

kolski	Remont i rozbudowa świetlicy w Zakrzewiu gm. Babiak	kierownicy w instytucjach opieki nad dziećmi, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej
	Budowa boiska ORLIK w Wrzące Wielkiej	instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
	Budowa boiska ORLIK w Powierciu	instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
koniński	Linia do segregacji śmieci	mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, kierowcy samochodów ciężarowych, sortowacze odpadów
	Przebudowa gospodarki wodno-kanalizacyjnej w Krzymowie	górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni, monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani
	Zagospodarowanie centrum wsi Krzymów	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi
	Budowa boiska wielofunkcyjnego	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi
	Zagospodarowanie parku pałacowego w Krzyszkowicach	ogrodnicy
	Budowa boisk sportowych ORLIK	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi
	Rewitalizacja terenów pogórnicznych wokół jeziora w gminie Kleczew	średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany
	Budowa boiska Orlik w Sompolnie	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi
	Budowa boiska Orlik w Koninie	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi
	Zagospodarowanie Centrum na cele rekreacyjne w Paprotni	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi, instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
	Budowa Centrum Rehabilitacyjno-Sportowego w Krzymowie	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi, instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej, technicy fizjoterapii i masażyści
	Pływalnia kryta w Kleczewie	instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej, trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi, pracownicy obsługi biurowej, pracownicy ochrony osób i mienia
	Utworzenie Centrum Rekreacyjno-Wypoczynkowego	przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek
Budowa Odkrywki Węgla Brunatnego Tomislawice	górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	
kościański	Przebudowa kościańskiej wieży ciśnień	instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej, pracownicy biur informacji, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Budowa marketu w Śmiglu	kasjerzy i sprzedawcy biletów, magazynierzy i pokrewni, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
	Budowa Stacji Paliw	pracownicy stacji obsługi pojazdów
	Otwarcie salonu sieci komórkowej	kierownicy sprzedaży w marketach, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budynek PCPR	psycholodzy i pokrewni
	Budowa boiska ORLIK	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi, średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany
	Sklep z artykułami rolniczymi	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Centrum Zagospodarowania Odpadów	sortowacze odpadów
	Fabryka dachówek	operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych, magazynierzy i pokrewni
	Inwestycja spółki z branży RTV, AGD oraz telefonii cyfrowej.	magazynierzy i pokrewni, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym

kościański	Hotel z restauracją	kelnerzy, recepcjoniści hotelowi, kierownicy w hotelarstwie, kucharze, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne
	Hurtownia artykułów spożywczych i chemii gospodarczej	magazynierzy i pokrewni, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
krotoszyński	Lokal gastronomiczny wraz z zapleczem hotelowym w Krotoszynie	kelnerzy, barmani, kucharze, recepcjoniści hotelowi, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne
	Rozbudowa Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Krotoszynie	pielęgniarki specjalistki, ratownicy medyczni
	Budowa bazy noclegowej wraz z zapleczem organizacyjnym w Koźminie Wlkp.	kelnerzy, barmani, kucharze, recepcjoniści hotelowi, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne
	Budowa Laboratorium Oceny Mleka w Kobiernie	technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)
	Remont, przebudowa dróg w powiecie	robotnicy budowy dróg i pokrewni
	Rozbudowa centrum logistycznego	magazynierzy i pokrewni
	Rozbudowa kompleksu okulistyczno-optycznego	optycy okularowi
	Remont magazynów i budowa nowego laboratorium	technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni
	Budowa Krotoszyńskiego Parku Handlowego	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Inwestycje drogowe, roboty kanalizacyjne, przebudowa sieci wodociągowej	robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni
	Rozbudowa centrum logistycznego sieci marketów	inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji, magazynierzy i pokrewni, pracownicy obsługi biurowej
leszczyński	Budowa marketu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa marketu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Grupa Camel	kucharze, kelnerzy, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Galeria Leszno	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kucharze
	Market	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa marketu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
międzychodzki	Budowa boiska sportowego	gospodarze budynków, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym
	Budowa hali widowiskowo-sportowej	robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, spawacze i pokrewni
	Budowa fabryki do produkcji płyt wiórowych	robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Produkcja	technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani
nowotomyski	Budowa marketu (dyskont)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), pracownicy ochrony osób i mienia, kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
	Budowa marketu (dyskont)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym, pracownicy ochrony osób i mienia

obornicki	Budowa/rozbudowa przedszkola	specjaliści do spraw wychowania małego dziecka, pracownicy obsługi biurowej, pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne, kucharze, gospodarze budynków
ostrowski	Obiekt handlowo-usługowy	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kucharze, kelnerzy
	Budowa marketu (dyskont)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa marketu (dyskont)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa marketu (dyskont)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Pasaż handlowy Czerwona Torebka w Ostrowie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa marketu (dyskont) w Ostrowie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa zakładu produkcji pianki lateksowej	operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych
	Budowa boiska "Orlik 2012" w Przygodzicach,	kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury
	Budowa restauracji typu Fast food	pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food, wydawcy posiłków
	Budowa Galerii Ostrovia	kucharze, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), magazynierzy i pokrewni
	Budowa hali produkcyjne	technicy mechanicy, ślusarze i pokrewni, spawacze i pokrewni
	Rozbudowa spółki z branży przetwórstwa rybnego.	masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni, magazynierzy i pokrewni
ostrzeszowski	Budowa domu kultury,	pracownicy obsługi biurowej, księgowi, kierowcy samochodów osobowych i dostawczych, maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni, artyści plastycy
	Budowa hali produkcyjnej	robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe, murarze i pokrewni, malarze i pokrewni, malarze i pokrewni, elektrycy budowlani i pokrewni
	Budowa hali produkcyjnej, Produkcja konstrukcji metalowych i ich części	ślusarze i pokrewni, spawacze i pokrewni, robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe, dekarze, elektrycy budowlani i pokrewni
	Budowa hali produkcyjnej,	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych, operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Budowa hali produkcyjnej,	stolarze meblowi i pokrewni, robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni
	Budowa hali produkcyjnej	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni, inżynierowie chemicy i pokrewni
	Budowa hali produkcyjnej	technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni, chemicy, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
	Budowa hali produkcyjnej	ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni
	Rozbudowa hali produkcyjnej	stolarze meblowi i pokrewni, ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna
	Budowa magazynu	stolarze meblowi i pokrewni
	Rozbudowa hali produkcyjnej	stolarze meblowi i pokrewni
	Rozbudowa hali produkcyjnej	stolarze meblowi i pokrewni
Budowa hali produkcyjnej	stolarze meblowi i pokrewni	

piłski	Market budowlany	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci),magazynierzy i pokrewni, administratorzy systemów komputerowych, pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne
pleszewski	Modernizacja dróg	robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni
	Rozbudowa Pleszewskiego Centrum Medycznego	lekarze specjaliści, pielęgniarki specjalistki, pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne
	Budowa hotelu	repcjonści hotelowi, pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne
	Kompleks rekreacyjno-sportowy Aquapark Pleszew	kelnerzy, pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne, pracownicy obsługi biurowej, pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani, recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)
	Galeria zamkowa	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci),kelnerzy, kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym, pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne, pracownicy ochrony osób i mienia
	Market	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci),kasjerzy i sprzedawcy biletów, kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym, pracownicy ochrony osób i mienia
poznański	Centrum finansowo-księgowo	analitycy finansowi, filolodzy i tłumacze
	Centrum usług wsparcia	filolodzy i tłumacze, projektanci grafiki i multimediów
	Rozbudowa fabryki opon i wyrobów z gumy	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, chemicy, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych
	Fabryka herbaty	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, chemicy, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
	Rozbudowa fabryki - produkcja akumulatorów	operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych
	Termy Maltańskie, kompleks sportowo-rekreacyjny	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi, pracownicy obsługi biurowej, instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej, trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi
	Spalarnia śmieci w Karolinie	operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani, maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni, sortowacze odpadów
rawicki	Rozbudowa zakładu	ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni, spawacze i pokrewni, kierowcy samochodów ciężarowych, lakiernicy
	Budowa boska sportowego ORLIK	średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany
	Powstanie centrum rekreacyjno – kulturowego	kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury
	Budowa kortu tenisowego Orlik	kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury
	Rozbudowa i przebudowa ośrodka kultury	kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury, średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany
	Budowa przystani w Bielawach	pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów, kucharze, kelnerzy
	Budowa stacji uzdatniania wody	elektromechanicy i elektrycy

ślupecki	Budowa marketu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kasjerzy i sprzedawcy biletów, pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości, magazynierzy i pokrewni
szamotulski	Rozszerzenie działalności firmy elektro-nicznej	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych, pracownicy obsługi biurowej, specjaliści do spraw sieci komputerowych
średzki	Salon samochodowy	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), mechanicy pojazdów samochodowych
	Boisko Orlik	instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej,
	Budowa marketu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
śremski	Pawilon usługowo-handlowy	kierownicy sprzedaży w marketach, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa żłobka	specjaliści do spraw wychowania małego dziecka, średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany
	Dekoracje okienne	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Produkcja pianki budowlanej	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Zakład przerobu opon	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Produkcja chemii budowlanej	operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych, filolodzy i tłumacze
	Działalność związana z wynajmem i zarządzaniem nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej	kosmetyczki i pokrewni
turecki	Budowa Tureckiego Inkubatora Przedsiębiorczości Miasto Turek	analitycy finansowi, specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr
	Budowa hali produkcyjno-magazynowej w zakresie stolarstwa	stolarze meblowi i pokrewni, operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
	Stacja kontroli pojazdów	technicy mechanicy
	Przebudowa budynku dawnej wozowni w Kolnicy z przeznaczeniem na Gminny Ośrodek Kultury prowadzący ognisko wychowawcze	średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany, specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani, pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne, maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni
	Budowa budynku handlowo-usługowego	kierownicy sprzedaży w marketach, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
	Budowa budynku handlowo-usługowego	kierownicy sprzedaży w marketach, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
	Budowa budynku usługowo-magazynowego z częścią socjalno-biurową	robotnicy pracujący przy przeladunku towarów, pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy obsługi biurowej
	Budowa sali sportowej i pracowni dydaktycznych przy gimnazjum w Malanowie	operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali, kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury, gospodarze budynków
	Zakład mięsny	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Węzeł betoniarski Przykona	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
	Elektrownia biogazowa Przykona	robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani

wągrowiecki	Modernizacja linii kolejowej nr 356 na odcinku Poznań Wschód - Wągrowiec	maszyniści kolejowi i metra, kucharze, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa hali magazynowej	magazynierzy i pokrewni
	Horstmann - budowa urządzeń i technika ekologiczna	spawacze i pokrewni, kierownicy do spraw produkcji przemysłowej, inżynierowie mechanicy, specjaliści do spraw reklamy i marketingu
	Aquapark Wągrowiec	technicy mechanicy, inżynierowie mechanicy, kasjerzy i sprzedawcy biletów, pracownicy obsługi biurowej, instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
	Budowa budynku handlowo - usługowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przyłączami, parkingiem i zjazdem publicznym z drogi gminnej w Gołańczy	kasjerzy i sprzedawcy biletów, magazynierzy i pokrewni
wolsztyński	Nie pozyskano informacji o żadnej inwestycji	
wrześniński	Budowa fabryki producenta folii spożywczej	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
złotowski	Sklep z artykułami budowlanymi	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), magazynierzy i pokrewni, kierowcy samochodów ciężarowych
	Ośrodek rehabilitacji	repcjoniści (z wyłączeniem hotelowych), pomoce kuchenne, fizjoterapeuci
	Budowa sklepu (dyskont)	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Edukacja sportowa oraz zajęcia sportowe	trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)
	Budowa Hotelu	repcjoniści hotelowi, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewnne, gospodarze budynków
	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych
	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych, maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni
	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych, maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni
	Rozbudowa warsztatu	mechanicy pojazdów samochodowych
	Rozbudowa sklepu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Zakup samochodu	instruktorzy nauki jazdy
	Zakup samochodu - pomoc drogową	kierowcy samochodów osobowych i dostawczych, mechanicy pojazdów samochodowych
	Budowa ogródka piwnego	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa lokalu	kucharze
	Rozbudowa firmy	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Otwarcie studia fotograficznego	fotografowie
	Rozbudowa zakładu	mechanicy pojazdów samochodowych

złotowski	Rozbudowa sklepu - powiększenie	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa hali produkcji	szwaczki, hafciarki i pokrewni
	Budowa wiaty - modernizacja cystern	mechanicy pojazdów samochodowych, elektrycy budowlani i pokrewni, spawacze i pokrewni
	Rozbudowa obiektu, zakup maszyn	kierowcy samochodów osobowych i dostawczych, ślusarze i pokrewni
	Rozbudowa i modernizacja sklepu	magazynierzy i pokrewni, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa zakładu - geometria samochodowa	mechanicy pojazdów samochodowych, technicy elektrycy
	Zakup samochodu dla przedstawiciela handlowego	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa zakładu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), piekarze, cukiernicy i pokrewni
	Rozbudowa sklepu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), przedstawiciele handlowi
	Rozbudowa restauracji	kucharze
	Powiększenie lokalu	fryzjerzy
	Budowa nowego budynku	mechanicy pojazdów samochodowych, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa warsztatu	mechanicy pojazdów samochodowych
	Rozbudowa sklepu	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Budowa sklepu (dyskont)*	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Rozbudowa bazy (kuchnia, pokoje, gabinety)	kucharze, fizjoterapeuci
	Budowa biurowca	kierownicy do spraw budownictwa, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni
	Budowa chłodni	magazynierzy i pokrewni
	Budowa lokalu gastronomicznego	kucharze, kelnerzy
	Rozbudowa przechowalni warzyw	rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej